

436676

NAŠA LUČ

november 2003, letnik 52, številka 9

MESEČNIK ZA SLOVENCE PO SVETU

*Grob slovenskih pregnancev
druge svetovne vojne v Schwarzwald*

Hier ruhen in Frieden fern ihrer Heimat
Jugoslawien, Rumänien und Rußland

Maria Rus	1877 - 1941
Johann Holofcuck	1901 - 1941
Lia Mundian	1936 - 1941
Theresia Belinc	1863 - 1942
Michael Glavan	1883 - 1942
Johann Oblak	1873 - 1942
Ignac Strnad	1934 - 1942
Karolina Strnad	1914 - 1943
Maria Kurent	1880 - 1943
Theresia Pohar	1863 - 1944
Maria Burcic	1926 - 1944
Helene Završnik	1871 - 1944
Maria Belinc	1888 - 1944
Aloisia Petric	1943 - 1944
Erwin Schuhmacher	1940 - 1944
Lina Martin	1943 - 1945
Johann Zorko	1895 - 1945
Bernhard Mögling	1929 - 1945
Wilhelm Wagner	1902 - 1975

NAŠA LUČ

Glasilo Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi za verska, kulturna in narodna vprašanja

35. obletnica misije v Švici in Kneževini Liechtenstein 2

Cerkev kot zibelka nove človečnosti 6

Pobožni vzdih 7

Skupaj je lepše 8

Martinovo 9

Roka roko umije, obe pa obraz 10

V spomin in opomin 11

Jutri slovenskih katoličanov 12

Slovenija moja dežela 14

Iz življenja naših župnij 16

Leto brez sonca 34

Lučkin kotichek 41

Malo za šalo 42

Oglasi 43

Prva str. ovitka: A. Veber: Cerkev sv. Nikolaja, Sorica

Druga str. ovitka: Arhiv NL: Grob slovenskih pregnancev 2. svet. vojne v Schwarzwald

Tretja str. ovitka: Arhiv NL: Jesen
Četrta str. ovitka: P. Pokorn: Žalec

Za krščansko Evropo

Evropa in njene integracije so upanje prebivalcev stare celine za prihodnost. Iz tega zaupanja smo se tudi Slovenci odločili za vstop na dokaj prepričljivem referendumu. Večina naših voditeljev in javnih delavcev se je opredelila zanjo. Vendar črnogledov ne manjka. Nekaterim je EU strah vzbujajoča grožnja, češ spet nas bo nekdo pohrustal.

Mnoge kristjane vznemirja debata o omembi Boga in krščanstva v ustavi Unije. Zelo se temu upirajo svobodnjaški politični krogi, ki pa niso zbrani le v liberalnih strankah.

Gre seveda za pojmovanje vrednot. Noben pameten in kulturno razgledan človek ne bo trdil, da evropska kulturna zavest in materialni napredek ne slonita na duhovnih osnovah evangeljskih norm. Neomenjanje Boga v ustavi EU lahko pomeni tudi zanikanje duhovnih korenin, to skrbi evroskeptike.

Svobodnjaštvo, preneseno na ekstremen način v strukture moči in oblasti, je v Evropi že večkrat pometlo z Bogom in prineslo velike preizkušnje, nasilje in trpljenje narodom: francoska revolucija in Napoleonove vojne, revolucionarne vstaje 'pomladi narodov' in prva svetovna vojna, nacionalizmi in grozote nacionalsocializma in fašizma, levi socializmi in njihov vrh v komunizmu in stalinizmu z več kot sto milijoni žrtev. V ozadju teh dogajanj so bile tudi neznosne socialne krivice, ki pa so jih revolucionarji znali izkoristiti za rekrutiranje 'borcev za svobodo', ki so šli z roko v ogenj in se tudi najbolj opekli.

Tega ne sme biti nikoli več, je bila po drugi svetovni vojni osnovna ideja politikov De Gasperiya, Schumanna in Adenauerja, ki so iskali prve konkretne predstave o povezavah in tesnejšem sodelovanju evropskih narodov.

Evropa ima tako bogato in raznoliko duhovno zgodovino, da se nobena realna predstava združene Evrope ne more ogniti tej originalnosti. Zato je prav, da pride omemba Boga in krščanstva v ustavo. Evangeljij namreč zagovarja dostojanstvo človeka, ga spoštuje in daje možnost obstoja in razvoja.

EU si to krščansko načelo vgrajuje v svojo zakonodajo in strukture oblasti. Tudi če ne bo v ustavnem besedilu omembe krščanstva, se zagotavljajo s tem v delovanju načela evangelija.

Kristjani imamo v EU široke možnosti za uveljavljanje evangeljskih vrednot. Vendar moramo upoštevati, da same po sebi vrednote nikoli niso zajele javnega življenja. Nekdo jih je moral uresničiti, jih živeti, se zanje zavzemati, jih braniti. V konkretnih dejanjih se razodeva blagodejnost evangeljskega nauka za človeško družbo. Materi Tereziji ni bilo treba posebej razlagati vrednosti njene vere. Njeno delo in življenje je bilo zgovorno in dojemljivo vsem.

Janez Pucelj

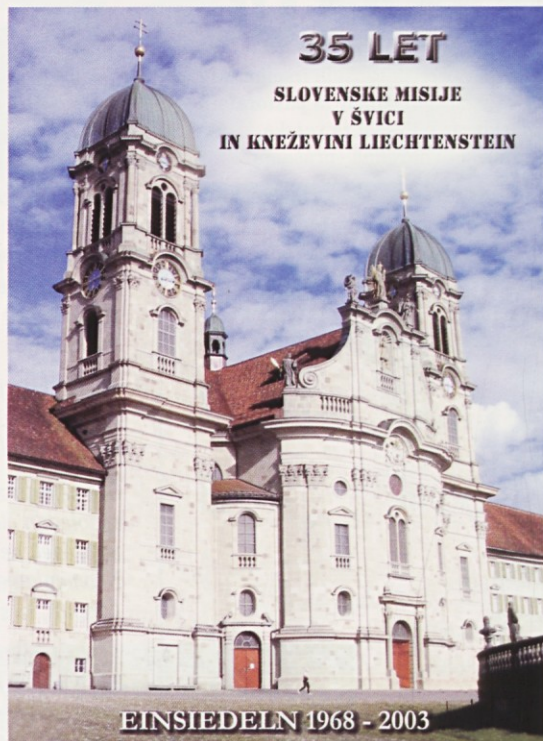
35. obletnica misije v Švici in Kneževini Liechtenstein

»Spoštovani gospod škof Uran, sobratje duhovniki, spoštovani gospod veleposlanik, dragi gostje iz Nemčije, Avstrije, Francije in domovine, predragi rojaki iz Švice in Kneževine Liechtenstein!« je pozdravljaj goste v dvorani župnik David Taljat. Praznično vzdusje se je prelivalo iz besede v besedo in še več, kot zmorej o izreči usta, je bilo v srcih ljudi in na njih obrazih.

Letošnji jubilejni romarski shod slovenskih izseljencev in zdomecv v Švici in Kneževini Liechtenstein pri Materi Božji v Einsiedelnu je bil nadvse slovesen dogodek, ki mu je predsedoval izseljenski škof msgr. Alojz Uran. Slovesna mašna daritev bo še dolgo zvenela v srcu kot velika zahvalna pesem za prejete darove preteklih let. 35 se jih je nabralo in verniki, zbrani v romarskem občestvu okrog oltarja, so vedeli, kaj jim pomeni slovenska župnija na tujem.

Krajevno Cerkev apostol v Svetem pismu ponazori kar s posebjeno alegorijo, kliče jo 'gospa'. S tem prijetnim in pomenljivim načinom se bomo opremili. Namenoma se bomo odmaknili običajnemu dojemanju sveta in življenja in se zavihтели v resničnost duhovnega dogajanja ter se zapletli v pogovor s častitljivo gospo – slovensko župnijo v Švici. Zakaj se ne bi sama predstavila in spregovorila o sebi bralcu Naše luči. Intervju s posebjeno podobo župnijske skupnosti, ki združuje rojake v Švici in Kneževini Liechtenstein, smo opravili za vas ob praznovanju 35-letnice obstoja in delovanja Slovenske katoliške misije v Zürichu.

Spoštovana gospa, kako gledaš na 35 let življenja slovenske skupnosti v tvojem naročju?

35 let SKM v Švici in Kneževini Liechtenstein – vabilo na jubilejno romanje

Ko je neko dobro delo začeto, se sočasno začne odvijati njegova zgodovina. Leto za letom se v arhivskih mapah nabirajo nova dejstva, kup zapisov in papirnatih prič minulih trenutkov, dni, mesecev, let – skratka življenja. V srca pa se vpisujejo tudi sledovi, ki jih ne pozna nobena kronika. Gre za življenjski utrip mnogih srečanj, skupnih in osebnih iskanj, spoznanj, upov in razočaranj, rasti in napredka.

Mladega župnika imaš na čelu široke in dolge vrste članov in teh, ki so ti blizu.

Pravkar se je lotil dela med nami naš duhovni oče. To srečanje je njegov prvenec med številnimi velikimi shodi mojih hčera in sinov v prelepi Švici in Kneževini Liechtenstein. Mnogo upov nam je zbudila pozornost Cerkve ne Slovenskem, ki ga je postavila za naslednika zaslužnih duhovnih voditeljev preteklega časa.

Torej je bolj prav, da se predstaviš sama, saj ta mladi mož komaj kaj ve o tebi.

Mlad je, ampak ne brez izkušenj. Krepko je zadnje mesece brskal po arhivu, da bi nekoliko spoznal ves ta minuli, a vsestransko plodni čas. Še posebej ga zanima, ker sva se rodila v istem letu. Mladenič je kak

mesec pred menoj zagledal luč sveta. Moram pa reči, da sem imela nekaj predzgodovine in sem doživela nekoliko zakasneli porod, saj bi morala biti ustanovljena že dve leti prej. Leta 1966 naj bi namreč prevzel dušno pastirstvo v Švici g. Ciril Lavrič, a mu civilne oblasti niso dale dovoljenja, ker kot begunec ni imel ustreznih dokumentov. Slovenska Cerkev pa v tistem času zaradi trde roke komunizma ni mogla še nikogar poslati v tujino. Tako sem nekoliko kasneje, kakor bi bilo prav, stopila v ta prostor.

Začetki so vedno zanimivi. Kako se je pravzaprav porajala želja, da te pokličejo v bivanje?

Vse skupaj je pospešil italijanski kapucin p. Giustino Longhi, ki je naslovil na kapucinsko predstojništvo v zamejski Gorici prošnjo, naj vsaj občasno od tam pošljejo nekoga, da bo duhovno oskrbel vse večje skupine slovenskih naseljencev. Prvotno je šlo predvsem za skupine deklet, ki so bile zaposlene v tovarnah na območju Rheinhala. In tako je 7. oktobra 1967 prišel na prvi obisk v Švico p. Fidelis Kraner. Prvo slovensko mašo je daroval 11. oktobra v obednici tovarne Weder-Meier v Diepoldsauu za kakih 30 tam zaposlenih deklet. Kakšna od njih je še danes tu navzoča in ti jo bom predstavila.

In kako je šlo naprej?

Sledil je drugi obisk, 23. februarja 1968. Tik pred tem obiskom je bila na prvo februarško nedeljo tudi prva slovenska maša v Zürichu. Ta je bila od takrat enkrat mesečno na prve nedelje. Največkrat je prihajal maševat g. Pintarič iz Siona, ki pa je deloval v švicarski Cerkvi. Žal je konec prejšnjega leta g. Pintarič umrl.

P. Fidelis je spoznal, da ti kratki obiski niso dovolj in da bo potreben stalni slovenski duhovnik v Švici. O tem je poročal predstojnikom in mlini so se zavrteli. 7.

avgusta 1968 je bil končno izdan dekret za njegovo redno poslanstvo v Švici. 18. avgusta se je pater Fidelis podal na pot proti Švici.

Umestitev za dušnega pastirja v Švici je bila v nedeljo, 1. septembra 1968, prav na tem romarskem kraju v Einsiedelnu v kapeli nad spovedno kapelo. P. Fidelisa je umestil msgr. Ignacij Kunstelj iz Rima. Ta dan praznujem kot svoj rojstni dan, začetek življenja Slovenske misije, slovenske skupnosti. Uradno pa sem dobila dovoljenje za bivanje šele 1. novembra, ko so bile urejene vse formalnosti.

Najbrž za p. Fidelisa ni bilo enostavno to pionirsko delo, kakor se to lepo sliši danes?

Da, začelo se je trdo in zahtevno delo. Do novembra je p. Fidelis imel zbranih že 700 naslovov. Naloge so postajale vse večje, krog delovanja obsežnejši. Kjer je mogel, je uvajal slovenske maše. Prvo večjo skupino je obiskal 30. septembra v Amriswilu in šel kar naravnost v tovarno ESCO, kjer je bilo zaposlenih približno 100 rojakov. Šef osebja ga je prijazno sprejel in poklical na razgovor še rojaka Božidarja Košoroka, ki je pomagal pri začetkih svetih maš v Amriswilu - 10. novembra je bila prva. Na drugo novembrsko nedeljo je bila prvič maša v Heerbruggu, a ne za dolgo, ker tamkajšnja dekleta niso redno prihajala. Ko pa je pater napovedal, da bo za belo nedeljo maša v Heerbruggu zadnjič, je prišlo izredno veliko ljudi ... Šele ko nekaj izgubljam, cenimo bolj. V Meilenu so se slovenske maše začele 26. januarja 1969. Na prvo nedeljo v marcu 1969 se je v Zürichu slovenska skupnost preselila v cerkev Dobrega pastirja (Guthirt). Na tretjo nedeljo v aprilu (20. aprila) sta bili prvi slovenski maši v Solothurnu in Oltenu. Izmenično na dva meseca je pater Fidelis uvedel maši v Diepoldsauu in Appenzellu. V juniju je bila maša tudi v Baslu, v juliju

Blagoslov nove župnijske bandere s podobo Marije Pomagaj in blaženim A. M. Slomškom

Župnik David Taljat pozdravlja množico romarjev.

Einsiedeln, skupinska slika pred cerkvijo

1969 pa se je p. Fidelis podal še med rojake v Bern in Fribourg. V avgustu je bila uvedena tudi slovenska maša v Winterthuru.

Torej so šli napori dokaj hitro v klasje. Kako je zmo-gel vse to sam?

Videl je, da tako ne bo šlo in si je kmalu iskal pomočnikov tudi med verniki. 2. marca 1969 je bil ustanovljen župnijski odbor, v katerem pa je že na prvi seji zavrelo, ker je očitno jugoslovanska oblast tudi med odbornike zasejala svoje seme ... Pater Fidelis je odločno zahteval apolitičnost, da bi cerkveni svet lahko opravljal svoje poslanstvo. Kmalu je moral prvi odbor razpustiti in ga zamenjati z novim.

Zanimivo, bil je torej odločen možak, ki je vedel, kaj hoče in česa ne?

Sprva je p. Fidelis res zaoral trdo ledino in se ničesar ni zbal. Že po dobrem letu dela je pater uvidel, da sam res ne zmore več. Prosil je za pomoč. Z očetovskimi besedami skrbnega pastirja je pisal: »Morda mi boste rekli, da jih je premalo za dva. Vedeti pa moramo, da je to le mladina, ki potrebuje več stika z dušnim pastirjem in je razkropljena po celi deželi ... Upam, da boste soodgovorni za duše naših rojakov-mladine ...« In težko pričakovana pomoč je res prišla. Patru Fidelisu so 14. decembra 1972 poslali na pomoč p. Angela Kralja, ki je sprejel delo v zahodni Švici. Tako sta lahko uvedla svete maše in srečanja rojakov na več novih krajih.

Potrebe med rojaki so bile najbrž velike in raznolike, saj so se znašli v zelo nepoznanih razmerah?

V prvem času je bilo v Švici poleg rednih tudi zelo veliko sezonskih delavcev. V letu 1974 pa so sezonski čisto odpadli, veliko rednih pa je izgubilo delo in so se

morali vrniti v domovino. Tako je v dveh letih število naslovov padlo s 3000 na 1500 in tako nekako je ostalo do danes. Vendar pa je delo kljub vsemu bilo obširno in zahtevno. Veliko število mladih družin je pogojevalo potrebo po nekom, ki se bo s strani Cerkve mogel bolj posvečati otrokom. P. Angel je odkril s. Avrelijo Pavel, ki je bila v Švici od leta 1971 in vodila gospodinjstvo pri nekih misijonarjih v Fribourgu. S 1. aprilom 1976 se je vključila v delo Slovenske misije. Potovala je iz kraja v kraj, od družine do družine, učila otroke moliti, peti in govoriti slovensko, obiskovala je bolne, oblikovala bogoslužja. Ostala je vse do leta 1990 – dobrih 14 let.

In kako se je godilo dušnim pastirjem?

P. Angel je vztrajal do leta 1980, čeprav je že leta 1974 zbolel za Hodgkinsonovo boleznijo. Skoraj po čudežu je ostal živ. 21. avgusta 1980 je končno dobil naslednika v osebi p. Damijana Frlana, ki je v Švici ostal 16 let. Tri leta je celo sam opravljal delo na celotnem področju misije - med Fidelisovo boleznijo in po njegovi vrnitvi v domovino jeseni leta 1987 pa do prihoda p. Roberta Podgorška 25. septembra 1988.

Pastoralno delo na tujem torej ni lahka zadeva?

P. Robert se je moral soočiti s prav posebnimi izzivi in težavami. Reševati je moral nekatere praktične zadeve, saj krajevna Cerkev ni mogla vedno nuditi najugodnejših rešitev za priseljske skupnosti. Leta 1991 je pridobil večje pisarniške prostore, ki so postali obenem tudi pomembno središče pastoralnega dela, sprejemov, srečanj. Ko se je naša domovina leta 1991 osamosvajala, je pomembno prispeval k prepoznavnosti Slovenije v Švici. Izkazal se je tudi z izjemnimi akcijami pomoči naši državi, tako ob osamosvo-

jitvi kot ob naravnih katastrofah. Omeniti je treba tudi zelo veliko materialno pomoč tukajšnjih rojakov pri gradnji cerkve Sv. Duha v Celju. Vsem se je zapisal v srce kot izvirno dobrodušen človek in dober ter čuteč dušni pastir. Posebno hudo je bilo zanj, ko je izgubil sodelavce: najprej sestro Avrelijo leta 1990, nato pa leta 1996 še p. Damijana. Vse breme pastoralnega dela v Švici in Kneževini Liechtenstein je odslej moral nositi sam.

Po 16 letih pastirovanja med Slovenci v Švici se je tudi on umaknil s tega trdega dela in naslednik je g. David. Kako nova metla pometa tvoj dom?

Od lanskega leta je z nami nov narodni dušni pastir. Trudi se stopiti v stopinje svojih častitljivih prednikov, ki so danes povečini tu navzoči. Že ob nastopu svojega poslanstva v mojem domu nam je rekel: Nova metla ne pometa nujno bolje, ampak predvsem drugače. O tem boste presojali vi in budno božje oko.

Srečo imaš, častitljiva gospa, in vsi švicarski Slovenci s teboj, saj danes ni samo po sebi umevno, da župnija dobi svojega duhovnika. Še posebej pa to velja za naše izseljenske razmere. Trenutno niti veliki Pariz nima svojega slovenskega svečenika in kaj bo po nekaterih drugih večjih misijah po Evropi v prihodnje, ne vemo. Zavedaj se, gospa, da si obdarovana in počaščena in si lahko zelo zadovoljna. Dobro upravljaj s tem blagoslovom.

Naj bo zahvaljen On, ki nas vse združuje in nas ohranja v dobrem duhu sodelovanja in soodgovornosti med seboj. Tudi druge ustanove združujejo naše ljudi v tej deželi in veselje je, kadar se lahko uskladijo v prijetno sozvočje vse različne dejavnosti, ki jih premorejo naši rojaki, verni in neverni. Nobena druga ustanova ne zajame tako na široko in celostno vse slovenske srenje v Švici in Kneževini Liechtenstein, kakor je to v okrilju domovanja Cerkve. To je naš skupni dom na tujem,

P. Angel Kralj, p. Damijan Frlan, p. Robert Podgoršek

kamor vabimo vsakega človeka dobrih namenov in plemenite dobrote.

In kakšni so načrti za prihodnost, bi te na tak praznik gotovo vprašal vsak novinar.

Pustimo se presenetiti. Ostanimo zvesti Bogu in našemu narodu! Tako ali tako se med nami vedno nekaj dogaja in to je dobro znamenje. Imamo le to smolo, da smo razpršeni vsepovsod in da imamo kar 13 podružnic. Tako je vsakoletno romanje v Einsiedeln edina priča naše številčnosti v Švici in v Kneževini Liechtenstein. A kljub temu smo ena duhovna, narodna in sploh človeška družina.

Sporočilo današnjega jubilejnega srečanja je pravzaprav vsem rojakom v Švici in tudi po Evropi precej spodbudno. Skoraj tisoč vernikov se je zbralo v cerkvi k romarski maši in iz vseh grl je donela pesem litanij na čast Božji Materi. Polno čašo zaupanja je vlivala v srca ljudi. Še je čutiti polno življenje v tvojih žilah. Čestitamo ti ob jubileju in vsem tvojim ljudem, vsem, ki se zavzemajo za naš današnji dan in gledajo na jutrišnjega z zanosom in zaupanjem v Boga.

Hvala ti, blagorodna gospa, da si poleg svojih rojakov razveselila s svojim jubilejem tudi številne druge rojake po svetu. Še na mnoga leta!

Einsiedeln, izvirna okrasitev

Einsiedeln, molitev križevega pota pred mašo

Cerkev kot zibelka nove človečnosti

Zakaj je Bog ustvaril človeka? To vprašanje sem si večkrat zastavil, pravzaprav skušam odgovarjati nanj, odkar sem živ in prebujen k sebi. Na to vprašanje ni racionalnega odgovora, tako kot ga ni na najpomembnejša življenjska vprašanja, kot so zlo, trpljenje, smrt. Prepričan sem, da samo s tihim in potrpežljivim prodiranjem v skrivnost samega sebe, v skrivnost bližnjega in v številne uganke življenja ter v to cik-cakasto kačo človeške zgodovine lahko zaslutimo, zakaj je Bog hotel ustvariti človeka.

Že prva stran Svetega pisma nas uvede v pravo smer. V prvem poročilu o stvarjenju je zapisano: »Bog je ustvaril človeka po svoji podobi, po Božji podobi ga je ustvaril, moškega in žensko je ustvaril« (Mz 1,27). Skupnost moža in žene je ogledalo Boga, njegove polnosti. Koliko romanov, filmov in pesnitev je posvečenih iskanju te polnosti, idealne ljubezni in harmonije med žensko in moškim. Že v tem lahko najdemo košček odgovora na zastavljeno vprašanje. Bog je ustvaril človeka iz ljubezni in za ljubezen. Ko bo človek nehal govoriti, pisati in sanjati o ljubezni, takrat šele se bo lahko reklo, da je Bog na zemlji mrtev. Mislite, da se bo to kdaj zgodilo? Tudi če bo na svetu še en sam samecat človek, ne bo robot, ampak človek s srcem in z željo ter potrebo po ljubezni.

Nemški filozof Nietzsche, od katerega smo prevzeli trditev, da je Bog mrtev, nas preko svoje misli popelje še v drugo smer, v kateri lahko zaslutimo, zakaj je Bog ustvaril človeka. Nietzsche sam je bil velik ustvarjalec. Iz njega so naravnost vrele izvirne misli in globoke intuicije. Kot človek svojega časa je zaslutil, da je krščanstvo prišlo v slepo ulico, ker je ljudi prikrajalo le moralnim normam in pravilom, znotraj pa se je izpraznilo, ni imelo več vitalne moči. Bog takega mo-

delo krščanstva je umrl. V tem smislu lahko razumemo njegovo trditev. Po drugi poti je prišla do istega spoznanja tudi Cerkev sama. Od mladinskih gibanj na začetku 20. stoletja do usmeritev drugega vatikanskega koncila, ki je začrtal duhovno prenovo krščanstva, in vse do projekta nove evangelizacije. Kaj ni to pot k »oživljenemu«, pravemu, živemu Bogu? Takemu, ki ga je živel in oznanjal Jezus Kristus?

Drugo poročilo o stvarjenju človeka pripoveduje o njegovi ustvarjalnosti. »Gospod Bog je izoblikoval iz zemlje vse živali na polju in vse ptice pod nebom ter jih pripeljal k človeku, da bi videl, kakšna imena jim bo dal, in da bi vsako živo bitje imelo tisto ime, ki bi mu ga dal človek« (Mz 2,19). Prva naloga, ki jo je Bog dal človeku, je naloga biti ustvarjalen, poimenovati stvari, jih dojeti in se iz njih učiti. Veličina človekovega duha je prav v tem: ustvarjati, biti tako iznajdljiv, tako globok in prodoren, da se v igri ustvarjalnosti približaš Bogu Stvarniku. Neizmeren dar, ki človeka na nek način dviga na božjo raven. Ni človeka na tem svetu, ki si ne bi želel ustvarjati, odkrivati novih stvari in novih poti do skrivnosti življenja, do skrivnosti veselja, do skrivnosti človekovega srca in celo do skrivnosti materije. Tudi tu lahko rečemo, da bo Bog mrtev šele takrat, ko te želje ne bo več v človeku. Ko ne bo več niti enega glasbenika, niti enega slikarja ali kiparja, niti enega pesnika ali pisatelja. Ne, to se zagotovo ne bo zgodilo. Zato ima Bog veliko bodočnost. Njegova bodočnost je človek, njegova prava prihodnost je človeštvo.

Cerkev je zibelka nove človečnosti, ki jo je v svoji ustvarjalni življenjski poti nakazal Jezus Kristus. Zibelka nove človečnosti je Cerkev, ki hrani močno in hkrati nežno ljubezen, ki jo je v imenu nebeškega Očeta oznanjal in živel Jezus Kristus; za katero je tudi šel skozi ozko grlo nasilne smrti. Toda smrt, kje je tvoja zmaga? Zmaguješ v ljudeh, ki ne ljubijo več. Zmaguješ tudi v tistih, ki ne ustvarjajo več. Kristus pa zmaguje v vseh, ki ljubijo in v vseh, ki jim ni dolgčas živeti in se veseliti svojega bivanja, zavriskati v nov dan in se z zaupanjem predati širini življenja, ki tako kot sonce privre iz božjega srca vsak dan znova. V liturgiji obhaja Cerkev to skrivnostno rojevanje nove človečnosti v Kristusu; v liturgičnih shodih, ki jim mora še dati nove oblike veselja do življenja in do živega Boga in kjer mora priti do izraza človekova ustvarjalnost. Kadar postane v cerkvi dolgčas, je nekaj zelo narobe. Ni več poti k novi človečnosti. Ni več topline. Ni več sonca. Ni več Boga.

Zvone Štrubelj

Pobožni vzdih

V majhni trgovinici sem kupoval neke drobnarije. Pred menoj je bilo na vrsti še nekaj ljudi. Ko jim je prodajalka prijazno stregla, sem opazil, da med svoje besede rada vključi tudi kakšno sveto ime. Tako je npr. rekla, ko se ji je neka stvar izmuznila iz rok: "O, Marija, kako sem nerodna. Hitim, da Bog pomagaj, pa je takoj kaj narobe." In ko je iskala nekaj, kar je stranka pred menoj želela kupiti, je vzkliknila: "Pri vseh svetnikih, kam sem to založila!"

Ko sem bil na vrsti, sva slučajno ostala v trgovinici sama s prodajalko. Zato sem si jo drznil vprašati: "Vi ste pa verjetno zelo pobožna, kajne?" Čudno me je pogledala: "Kako neki vam to pride na misel?" "Opazil sem, da v svojem besednjaku radi uporabljate imena, ki jih običajno srečamo v molitvenikih."

Ni se obotavljala in mi je takoj odgovorila: "Četudi izgleda moje izgovarjanje svetih imen površno, vam zagotavljam, da sem v Boga in svetnike vedno zauपालa. Moje življenje je bilo trdo in težko in brez vere svojega optimizma ne bi mogla ohraniti."

Ko smo se čez približno eno leto mlajši duhovniki zbrali na duhovni obnovi, nam je voditelj priporočil nekaj, kar me je naravnost presenetilo. Rekel je, da bi morali kristjani stalno posvečevati tudi svojo podzavest. Kako je to mogoče? Prav s pobožnimi vzdihmi. Dnevni napor nam onemogočajo pogostejšo molitev, toda molitev lahko postane tudi zgolj pobožni vzdih, s katerim se lahko večkrat na dan izročimo v varstvo Bogu in v priprošnjo svetnikom. Seveda je pobožni vzdih zavestno dejanje in ne le prazne, malomarno izrečene besede.

Naj naštejemo nekaj primerov takih vzdihov: "Bog mi pomagaj!" "Kristus, vodi me!" "Marija, varuj nas!" Seveda morejo biti taki vzdihmi tudi daljši in izražajo npr. predanost: "Jezus, tebi živim, Jezus, tebi umrjem, Jezus, tvoj sem živ in mrtev. Amen", ponižnost: "Jaz pa sem revež in siromak, o Bog, pomagaj mi!" in

podobno. Na ta način sprejemamo Boga v svoje življenje in ga priznavamo. Namesto umazanih misli in kletvin se naša zavest in podzavest prepajata s svetim, z božjo navzočnostjo.

Zapoved pravi: "Ne skruni božjega imena!" Sveta imena so nam kristjanom nekaj lepega, klic k sreči. Zato imamo čudovito priložnost, da misel na Boga in svetnike postane sredstvo našega spreminjanja in posvečenja.

David Taljat

VSİ SVETI

Cerkev se je sprva spominjala z javnim čaščenjem samo mučencev. Kasneje so se jim pridružili svetniki, ki niso bili mučenci. Število mučencev je zlasti v Dioklecijanovi dobi tako naraslo, da ni mogel imeti vsak svojega godovnega dne. Zato se je Cerkev odločila za poseben spominski dan, ko naj bi se spominjali vseh mučencev skupaj, tako da ne bi noben ostal brez čaščenja. Tak dan je bil od začetka 7. stoletja naprej v Rimu 13. maj, dan posvečenja starega rimskega Panteona v Cerkev Device Marije in vseh mučencev. Dobrih 100 let kasneje je Gregor III. posvetil v baziliko sv. Petra poseben Oratorij (molilnico) med drugim vsem pokojnim mučencem, spoznavalcem in popolnim pravičnikom. S tem je bil praznik vseh svetih že nakazan. Za 13. maj so prihajale v Rim množice romarjev. Izkazalo pa se je, da v tem času primanjkuje v Rimu živeža tako za domačine kot za romarje, zato je prestavil Gregor IV. praznik na 1. november.

Skupaj je lepše

Tretji oktober je v Nemčiji praznik združenja obeh Nemčij. Letos je bil to petek. Zato smo lahko z mladimi iz Stuttgarta odšli v Berlin že v četrtek zvečer, 2. oktobra. Cilj naše poti je bil obisk mladih v slovenski župniji v Berlinu.

Bili smo polni tihih pričakovanj. Bili smo tudi številni, za en avtobus nas je bilo, mladih, ki pripadajo različnim skupinam. Okrog dvajset jih je bilo iz slovenske župnije v Stuttgartu, ministrantje, birmanci, člani glasbene skupine Veneti, petnajst članov je bilo iz folklorne skupine SKD Triglav, nato ekipa nogometašev SKD Slovenija Stuttgart, pa še člani ansambla Planet X in nekaj odraslih spremljevalcev. Že na poti v Berlin smo poskušali ovrednotiti ta živopisani mozaik. V jutranjih urah smo se naslikali v župniji sv. Elizabete v Berlinu, kjer nas je gostoljubno sprejel župnik Izidor Pečovnik z ekipo pridnih sodelavk in sodelavcev, ki so nas po kraljevsko gostili polne tri dni.

Program srečanja je bil prav tako pester. Na praznični dan, v petek, 3. oktobra, smo si s slovensko vodičko iz Berlina, gospo Martino Konda, ogledovali velemesto Berlin, po večerji pa navdušeno prepevali in se veselili drug drugega v župnijski dvorani pod cerkvijo. Sobota je bila nabita s programom. Po zajtrku vaje za mladinsko mašo, vaje za nastop folklorne skupine, kratek trening. Ob 12. uri sta se v pravi nogometni tekmi in na pravem velikem nogometnem igrišču pomerili ekipi iz Berlina in Stuttgarta. Čeprav je kazalo na dež, se je med tekmo, po nekaj kapljicah božjega blagoslova, pokazalo sonce. Sonca in veselja so se veselili predvsem mladi berlinski nogometaši, ki so z visokim rezultatom premagali ekipo iz Stuttgarta. Navijači pa smo lahko uživali v lepi igri.

Ob vrnitvi s stadiona je na župnijskem dvorišču že lepo dišalo. Berlinačani so nas obdarili z jedmi z žara, ki so nam zelo teknile. Ob 19. uri je bila v cerkvi sv. Elizabete mladinska maša, pri kateri so pod vodstvom mladinske glasbene skupine Veneti peli vsi mladi, iz Stuttgarta in Berlina. Pri maši je bilo v ospredju geslo srečanja: skupaj je lepše. Skupaj ni le lepo, je v nago-

voru poudaril župnik iz Stuttgarta: skupaj je lepše! Če je v Berlinu že pred 13 leti padel zid ločitve, nas Slovence večkrat še loči zid v naših glavah. Mi smo na tej strani, drugi so na drugi. Bodočnost pripada skupnim projektom. Sposobni jih bodo mladi, ki se lahko srečujejo neobremenjeni, odprti za nove izzive, v pristni ustvarjalnosti in v sproščenem veselju. Bog je človeku dal sposobnost ustvarjanja in najbližje smo Bogu, ko se veselimo življenja in ko skupaj okušamo darove medsebojne ustvarjalnosti. Župnik Izidor Pečovnik je v svojem pozdravu in nagovoru poudaril pomen slovenskega misijona, ki je odprt za take skupne projekte in je v tem smislu razlog upanja v bodočnost. Po maši je sledil še bogat kulturni in družabni program v dvorani pod cerkvijo. Z nizom belokranjskih melodij in plesov se je predstavila folklorna skupina iz Stuttgarta in s svojo razigranostjo navdušila polno dvorano. Za zabavo in ples je nato do zgodnjih jutranjih ur odlično skrbel ansambel Planet X iz Stuttgarta.

Ko smo se v nedeljo, 5. oktobra, vračali domov, obogateni z nepozabnim srečanjem v Berlinu, smo na prepolnih avtocestah Nemčije še veselo prepevali in se veselili skupnih doživetij. Mladi iz Berlina nas bodo obiskali na podobnem srečanju konec junija prihodnje leto. Že sedaj se veselimo povratnega srečanja z njimi in novega mladinskega projekta, na katerega se želimo še prav posebej pripraviti.

Zvone Štrubelj

Mladi iz Stuttgarta na potepu v Berlinu

Martinovo

*In ko pride Martin svet,
Slovenč pogleda v svojo klet.
Juhe, juhe, žlahtno blagó –
zdaj boš mi žulje cělilo.*

Tako poje pesem iz okolice Vranskega. Najbolj pristno veselje je tisto, ki je zaslužen z velikim trudom in žulji. Koliko znoj je bilo prelitega ob kopanju v vinogradu ter koliko je bilo skrbi pred točo in slabim vremenom, vedo najbolje vinogradniki. Zato je tudi veselje tako veliko, ko iz mošta postane vino. Sveti Martin s tem prav za prav nima nobene prave zveze. Je le najbolj znan svetnik prav v času, ko iz mošta postaja vino in je služil le za lažje označevanje koledarja. Preprosti ljudje niso merili časa s številkami, kot to delamo danes, ampak s svetniškimi godovi. Bolj oprijemljivo je bilo reči: »o svetem Martinu« kakor pa najstega novembra.

Ko se je začelo krščanstvo širiti med pogani, je Cerkev ravnala zelo modro in prizanesljivo, čisto drugače, kot poskušajo zlagano predstavljati Cerkev njeni nasprotniki. Papež sv. Gregor Veliki je namreč naročal, naj poganskih templjev ne uničujejo, ampak naj jim samo dajo krščanski pomen. Tako tudi niso poskušali zatreti poganskih običajev, ampak so jim samo dodali ime svetnika, navade pa so pustili. Tako je bilo tudi s svetim Martinom. Že pogani so poznali nekakšen praznik zahvale za letino, in to je bilo zelo blizu krščanstvu. Tako je postal god svetega Martina mejnik, ki je označeval čas zahvale in veselja ob pobrani letini, zlasti seveda v vinorodnih krajih. Ker se je v prvih stoletjih krščanstva začel adventni post že okrog sv. Martina, je njegov god prevzel vlogo nekakšnega jesenskega pusta, ko se je pred začetkom posta še smelo poveseliti in kaj dobrega jesti in popiti. Tudi Martinova gos izvira bolj iz tega dejstva kot pa iz resničnosti legende o svetem Martinu. Legenda, ki najbrž nima dosti zgodovinske podlage, namreč pravi, da so gosi Martina izdale, ko se je skrila, da ga ne bi postavili za škofa.

Martinovanja, kot jih poznamo sedaj, z glasbo in plesom, so le blede podoba resničnega martinovega, kot so ga obhajali nekoč. Martinovanje je bilo nekoč predvsem v krogu družine. Na predvečer sv. Martina so v Halozah obhajali »domlatke«. Gospodar je povabil na večerjo mlatiče in pridnejše delavce, da bi proslavili zaključek letine. Čim obilnejša je bila letina, tem boljša je bila veselica. Pri večjih kmetih so najeli celo godca. V Zavrču pri Ptujju so iz različnega mesa, pogač in seveda vina pripravili obilno večerjo, imenovano Martinov násad. Najiminitnejša, takorekoč obredna pečenka pa je seveda bila in je še Martinova gos. Veselili so se do polnoči – primerjava s pustom je očitna in kar je ostalo, so vse pustili na mizi, da bi bila tudi prihodnja letina obilna. V Beli krajini pa na koncu pustijo na mizi majolko z vinom in kozarec, da bi tudi verne duše v vica h bile deležne martinovanja.

Martinovo je seveda v Sloveniji nerazdružno povezano z vinom. Vse pojedine ob martinovem so združene s pokušnjo vina. Na Dolenjskem pravijo na Martinov večer, da jim bo nekdo ves mošt pokradel, pa vino pustil. Pri Sv. Barbari v Halozah pijejo zadnji mošt pred polnočjo ženske, po polnoči pa moški že pokušajo vino. Potem pravijo, da so ženske mošt izpile.

Janez Modic

Potica špehovka (recept Marije Rutar)

Ob pokušanju novega vina dobro tekne špehovka. Čeprav zdaj nihče več ne je premastnih jedi, se jo da pripraviti tako, da ne bo premastna, če daste suhe ocvirke. Zamesite testo za malo boljši kruh. Nato stopite ocvirke ali pa narežite slanino na drobne koščke in jo ocvrite. Da bo boljši okus, dodajte narezano čebulo in jo malo prepražite, da porumeni. Nato ocvirke ali slanino umešajte v testo, še bolje pa je, če ga razvaljate in nato ocvirke potreseste kot za potico. Prej ocvirke odcedite, da špehovka ne bo premastna, ker testo nerado vzhaja, če je premastno. Nato pecite v pekaču kot vsak kruh.

Roka roko umije, obe pa obraz

Narodne župnije po svetu opravljajo duhovno poslanstvo med našimi rojaki, vendar brez ekonomije ne morejo delovati. Nepridobitno delo je vezano na redne podpore in darove.

Razmere se spreminjajo in narekujejo iskanje novih rešitev za uspešno delovanje izseljenskih župnij v prihodnosti. Ponekod krajevna Cerkev podpira narodne misije iz skladov cerkvenega davka. Vendar postaja ta finančni vir nezadosten. Priliv denarja upada zaradi zmanjševanja davkov in izstopov.

Izseljenski duhovniki smo že pred desetimi leti ustanovili »sklad solidarnosti«, kamor smo najprej sami prispevali darove, kasneje pa smo vanj usmerjali tudi namenske nabirke ali prihodke iz prireditev. Sprva je bil denar namenjen le tistim misijam po Evropi, ki nimajo nobene redne podpore in jim pomoč organizacije »Cerkev v stiski« ni več pokrila stroškov.

Zadnja leta finančna bremena teh misij preraščajo možnosti našega sklada. Stroški misij (poština, bencin ...) se večajo. Naloge pa niso manjše, kljub temu da so se zmanjšale tudi skupnosti. Če ne bi bilo nekaj izrednih darov, ki so jih poklonili dobrotniki, bi bil naš sklad že davno brez možnosti, da omogoči nemoteno pastoralno delo na nekaterih misijah po Evropi. Morali bi jih zapreti, ker niti duhovnik ne bi mogel preživeti, kaj šele opravljati svojega dela za ljudi.

Zato se moramo opreti na vas vernike po naših farah in vse zaprositi za sodelovanje. Upamo, da boste z razumevanjem sprejeli našo pobudo, saj gre za našo samopomoč in vzajemnost med nami. Predstavljamo vam naše sklade, v katere lahko prispevate svoje

darove in podprete delovanje izseljenskih katoliških župnij.

Solidarnostni sklad (SOS) je fond podpore izseljenskim župnijam v Evropi, ki nimajo dovolj lastnih dohodkov in redne pomoči za svoj obstoj.

Sklad Naše luči (SNL) je sklad podpor za pastoralno revijo Naša luč. Ta revija je mnogim edina vez z rojaki in domačo Cerkvijo. Brez dobrotnikov bi že dolgo ne mogla več izhajati.

Sklad Cerkev na Slovenskem (SCS) je fond darov, ki jih namenjajo naši farani za svoje župnije v domovini, za pomoč pri gradnji cerkva, za semenišča, cerkvene šole in ustanove, ipd.

Misijonski sklad (MIS) je fond za podporo misijonom in slovenskim misijonarjem v svetu.

Z vsemi skladi upravlja vodstvo Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi. Naslov: Slovenska kat. delegatura, Liebigstr. 10, 80538 München. Tel. 089. 2193 7900, faks 089. 2193 790 16. Tu dobite vse informacije in tudi potrdila za vplačila. Na željo preskrbimo potrdilo za zmanjšanje davka na računskem sodišču (Finanzamt). Velja do sedaj le za nemško področje.

Za vse sklade obstoja le en račun:

Kirchenstiftung, Bank im Bistum Essen, BLZ 360 602 95, Konto Nr. 20 940 026.

Pri vsakem vplačilu navedite sklad (zadostuje kratica) in svoj naslov, da dobite potrdilo. Če namen ni zapisan, razdeli denar odbor Zveze po ključu največjih potreb. Po župnijah bomo ponudili položnice za vplačila preko banke, lahko pa boste izročili svoj dar tudi svojemu župniku.

Duhovniki med vami dobro vemo, da nihče nima denarja na pretek. Vemo pa tudi, da je v takšnih razmerah še bolj potrebno misliti tudi na druge, saj gre revnejšim še težje. Kdor torej lahko pomaga, bo imel res nekaj denarcev manj zase in za svoje potrebe, zato pa veselje in zadovoljstvo, da je storil nekaj dobrega. Tudi majhni darovi pomagajo graditi veliko stvar, če jih zložimo skupaj. Zrno do zrna pogača, kamen na kamen palača.

S hvaležnostjo se bomo spominjali vseh dobrotnikov v molitvah in vsako leto opravili za vse tudi zahvalno sveto mašo.

Janez Pucelj, predsednik Zveze

V spomin in opomin

Oktober nas je obdaril s posebno žlahtnimi sadovi, ki bodo oblikovali podobo našega naroda in vesoljne Cerkve. Družina je izdala osebne zapise škofa Antona Vovka od 1945 do 1953 z naslovom V spomin in opomin. Na misijonsko nedeljo pa je papež razglasil za blaženo mater Terezijo.

Že dolgo vemo, da je laž preplavila Slovenijo in da se resnica le s težavo prebija na površje. Verjetno pa si jih je le malo drznilo misliti, kako strašna je resnica ter kako zlagan in človeku sovražen je bil komunistični režim.

Pred nedavnim smo bili presenečeni, ko je Lajovic razkril obširno mrežo resničnih in izmišljenih sodelavcev Udbe. Nekaj duhovnikov in škofov je vpisano med sodelavce, čeprav so sodelovanje zavrnili. Ker sem tudi sam med njimi, raziskujem po arhivih, kje sem omenjen. Kaže, da sem samo v mapah, ki zadevajo duhovnike po svetu. Pariška poročevalca sem zlahka prepoznal, ker sta Udbi sporočala iste neumnosti o duhovnikih v Parizu, kot sta jih širila med rojaki v Franciji. Zanimivo, da nobeden od njiju ni v Lajovčevem seznamu!

Z udbovci se je trdo boril škof Vovk in mu niso dali miru ne podnevi ne ponoči: še v bolnišnici so ga nadlegovali potem, ko so ga zažgali. Centralni komite s Kidričem in Kardeljem na čelu je zažig škofa označil za »neljubi eksces« in krivdo pripisal kar škofu. Ko človek odloži Vovkova pričevanja, samo pritrdi nadškofu Rodetu, ki je zapisal: »Bil se je boj za vero, to najbolj dragoceno dediščino prednikov, boj za čast katoliške Cerkve, boj za človekovo svobodo in dostojanstvo. V tem boju je škof Vovk - pogosto popolnoma sam - stal kot skala. Neuklonljiv, trden, neomajen ... Verno ljudstvo je čutilo, da med njim in krvoločnimi volkovi stoji pastir, ki je zanj pripravljen dati življenje, močan in trden, na katerega se lahko zanese.«

Škof Vovk se je uprl nasilju, ki ga je nad slovenskim človekom zganjala zločinska klika v imenu brezverstva. Na drugem koncu sveta, v Indiji, pa je začela boj za človeka mati Terezija, Albanka iz Skopja. Preden se je

odpravila v misijone, je nanjo priklical blagoslov drug veliki Slovenec, škof v Skopju in svetniški kandidat, Janez Gnidovec. Mater Terezijo je presunila zapuščenost in beda ljudi iz nižjih slojev, ki so v ranah, gnoju in črvih čakali, da jih odreši smrt. Tam se to zdi ljudem normalno, ker so pre-

žeti s hinduističnim duhom, po katerem se človek vedno znova vrača nazaj na ta svet, da bi se očistil grehov, ki jih je tu storil v kakšnem od prejšnjih življenj. Če je kdo revež, je takšna usoda (karma po njihovo) in mu ni pomoči, zato naj zdaj potpi, pa bo odslužil za prekrške iz prejšnjih življenj in bo morda drugič zdrav, bogat ali celo član najvišje kaste, brahmanov. Kakor škof Vovk ni pristal na lažno vero komunizma, da bo zgodovina tako ali tako pometla s katoličani in da je prav, če ji s poboji, mučenjem in zatiranjem vernih pomagajo, tako tudi mati Terezija ni sprejemala prepričanja, da bi človek zaradi nekakšnih grehov v prejšnjih življenjih sedaj veljal manj od črva.

Ne! Kakor veliki Vovk je tudi ona verovala v Jezusa Kristusa, ki je prišel, da bi sleherni imel življenje v obilju in mu ga ne bi nihče krtil. Zato sta se oba zavzemala za človeka in njegovo dostojanstvo. Prav to je poslanstvo, ki ga Jezus izroča svojim učencem in učenkam, poslanstvo vse Cerkve. Zato je papež razglasil mater Terezijo za blaženo prav na misijonsko nedeljo, da bi nas vse spomnil, naj v središče svoje pozornosti postavimo navadnega človeka, trpina, reveža, bolnega, ostarelega, odvisnika ... Tako dela Bog Oče v svojem Sinu Jezusu, tako želi delovati po slehernem od nas, ki smo njegovi sinovi in hčere. Pošilja nas k tistim, ki se brez naše pomoči ne morejo dvigniti, so brez nas osamljeni, so brez naše dobrote lačni in žejni, se ne morejo šolati in umirajo za sicer razmeroma lahko ozdravljivimi boleznimi.

V prvih novembrskih dneh smo tesneje združeni z vsemi svetimi in povezani z dušami vernih rajnih, v mislih in molitvah pa smo z našimi dragimi, ki so se že poslovili. Junaški škof Vovk in dobrotnica Terezija iz Kalkute sta nam v spomin in opomin, da nas osvobajata in odrešujeta le resnica in ljubezen.

Drago K. Ocvirk

Jutri slovenskih katoličanov (III. del)

Predavanje zgodovinarja Staneta Granda na letošnjem romanju Treh Slovenij na Sv. Višarjah

Pri iskanju rešitev si bo treba pomagati z mednarodnimi povezavami

Posledice preloma s kapitalizmom pred desetletji so le ena plat naših težav, obstajata pa vsaj še dve. Prva je ta, da rast našega sodobnega kapitalizma ne izhaja iz uspešnih podjetnikov, ampak iz pogosto sumljivih privatizacij, ki so običajno le "mehak" izraz za krajo nekdanje družbene lastnine, ki brez povezave s politiko ne bi bila mogoča. Druga je širša, mednarodna, in je povezana s poslovno etiko, ki je najtesneje povezana s socialnim vprašanjem oziroma čutom in je razmeroma mlada. Temelji na izročilu judovske, protestantske in katoliške vere, zlasti papeških enciklikah od *Rerum novarum* (Nove stvari) do *Populorum progressio* (O delu za razvoj narodov).⁵ Lepo jo je nedavno pojasnil slovenski izseljenec Marko Rus, predsednik uprave revizorske hiše Waterhouse Coopers: "Ta socialni čut se je razvil šele v zadnjih letih v devetnajstem in dvajsetem stoletju, medtem ko ga v začetkih kapitalizma ni bilo. Sicer pa temeljijo začetki etike, ki izhajajo iz cerkvenega nauka in marksizma, na istih postavkah. Regan in Thatcherjeva sta nasprotno uvedla takšno razmišljanje v politiko in gospodarstvo, kjer dobiček vodi vse, nevidna roka trga pa ureja tudi socialne pravice. To pa ni mogoče. Problem sedanje politike je, da nanjo preveč vpliva gospodarstvo, vlade in parlament pa premalo razmišljajo o svoji socialni odgovornosti. Novi liberalizem, ki vlada danes v vseh evropskih državah in ZDA, ne more urejati socialnih vprašanj."⁶ V svetu že obstaja odpor zoper take nazore in nesmiselno bi bilo zato iskati lastne slovenske rešitve. Vsekakor pa teh ne bo mogoče avtomatično prenesti, ampak jih bo treba prilagoditi slovenskim razmeram.

"Svet, v katerem živimo, se pogosto zdi zelo daleč od tega, kar nam zagotavlja vera; izkustva zla in trpljenja, krivic in smrti se zdi, da govorijo zoper evangelij; omajati morejo vero in postati zanjo skušnjava." Kljub na videz lahkomišelnemu odnosu do življenja ima človeštvo zanj v resnici veliko bolj občutljiv odnos kot

do onostranstva. Zato je pot vanj odvisna od našega življenja tu in zdaj, zato je socialno vprašanje v najširšem smislu besede prvenstveno versko.

Kaj pa Združena Evropa?

Težko je natančno predvideti gospodarski in družbeni razvoj, predvsem pa prihaja čedalje bolj na površje spoznanje, da smo Slovenci v družbenem življenju zelo zaostali, da dajemo prevelik poudarek ideološkim in oblastnim vprašanjem, premalo pa spoštujemo življenje in gledamo na prihodnost mladih. Vsekakor se moramo truditi, da zaživijo številne oblike civilne družbe in skušamo preko njih dosegati svoje temeljne cilje. Nobena pot ni lahka, na vse moramo biti pripravljeni. Svetost življenja terja od nas ne samo dober namen, ampak tudi ustrezna dejanja. Le s skupnimi naporji z vsemi ljudmi dobre volje bomo lahko uresničevali svoje zamisli. Pri tem nam bo lahko v pomoč tudi naše vključevanje v Evropo, čeprav ni nobena skrivnost, da nas bodo hoteli prav v imenu te tudi za marsikaj prikrajšati.

Vključevanja v Evropo so se veselili številni katoličani zaradi politike, saj so mislili, da jim bo ta prinesla tisto, za kar se doma niso bili pripravljene potruditi. Nekateri bodo zopet razočarani, kajti v verskem in še bolj cerkvenem pogledu je "stari kontinent" vse preje kot obljubljena dežela. Kljub vsemu pa se velja tudi od njih marsikaj naučiti. Če pogledamo samo svoje nekdanje avstrijske sodržavljane. Pogosto so v sporu s tamkajšnja Cerkvijo in njihovo obnašanje je s slovenske perspektive marsikaj težko razumeti. Ko pa je bilo treba v izjemnih razmerah zbrati sredstva za soseda v sili,⁷ so se silno velikodušno odzvali njeni prošnji za pomoč. Tega, vsebinskega krščanstva v Evropi, kljub marsikje praznim cerkvam še vedno ne primanjkuje.

Prihaja čas katoliških laikov

Slovenska Cerkev ali vsaj nekateri posamezniki znotraj nje se socialnega vprašanja dobro zavedajo že vse od osamosvojitve, ga pa premalo izpostavljajo. Nadškof Alojzij Šuštar je že v začetku devetdesetih let zapisal: "V mladi državi Sloveniji je katoliški družbeni nauk izrednega pomena. Vsi doživljamo, kako težak je prehod iz nekdanjega in še vedno močno navzočega totalitarnega družbenega reda in kako veliko je nepoznavanje etičnih in socialnih prvin in načel katoliškega družbenega nauka. Pa ne samo to. Nekateri se še vedno oklepajo marksistične in komunistične ideologije in kljub vsem neuspehom doma in po svetu vidijo v njenem uveljavljanju pot k rajnu na zemlji. Težko je

razumljivo, da slabe izkušnje nekaterih niso ničesar naučile. Vzroke za neuspehe in gospodarsko, socialno in sindikalno polomijo iščejo predvsem v drugih. Treba bo še veliko vztrajnega in prizadevnega dela, študija in načrtovanja, jasnega odločanja in nastopanja v javnosti, v političnem in družbenem življenju, da bi se počasi vsaj nekaj spremenilo.”⁸

O socialnem vprašanju govori tudi Sklepni dokument plenarnega zbora Cerkve na Slovenskem. Analiza sodobnih družbenih razmer je dobra, čeprav na nekaterih mestih presplošna: “Visoko razvita tehnologija izriva človeka, ki čedalje bolj ostaja brez zaposlitve, s čimer je ogrožena njegova eksistenca ... Za normalen razvoj tržnega gospodarstva je nujno, da je odnos med družbeno in zasebno lastnino pravno urejen. Lastnina je vrednota, ki človeku omogoča svobodo in materialno samostojnost ter mu daje možnosti za rast in osebni razvoj. Pri tem je potrebno imeti pred očmi načelo, da lastnina ni cilj, ampak sredstvo za službo bližnjemu oziroma skupnemu dobremu.”⁹ “... državljan (je) kot posameznik izpostavljen številnim birokratskim in drugim nevšečnostim, ko išče svojo pravico. Družbeno-socialno ozračje je prav zaradi neučinkovitega pravnega reda, ki še vedno ni dosledno izpeljan iz demokratičnih načel, moreče in utrujajoče. Ljudje se počutijo izigrane, hkrati pa je v njih zamorjena volja za družbeno soodgovornost.”¹⁰ Res je, da: “Socialni sistem je v obdobju socialistične družbene ureditve slonel na ideoloških načelih. Socialna mreža je omogočala visoko stopnjo zaposlenosti, zagotovljeno zdravstveno varstvo, ugodno stanovanjsko politiko, brezplačno šolstvo in veliko vzgojnih ustanov. Takšen socialni sistem je deloval na načelu navidezne solidarnosti, ki jo je vodila na videz izvoljena politična oblast, da bi si tako zagotovila socialni mir. Socialna varnost je zagotavljala predvsem visoka stopnja zaposlenosti, tudi na račun nadpovprečno visoke preza-poslenosti žensk,” vendar kljub nesprejemljivi ideološki osnovi prejšnjega režima ni jasno, zakaj ne bi smeje dobre socialne rešitve iz njega ostati. Z drugačno razporeditvijo bogastva, z boljšim pobiranjem davkov in uspešnejšim gospodarskim ter političnim vodenjem ne bi bilo treba splošnih življenjskih razmer toliko poslabšati in ustvariti tolikšnega števila brezposelnih. Ne samo to. Delavsko-zaščitna zakonodaja je praktično odpravljena, do pravic, ki delavcu po zakonu pripadajo, je skoraj nemogoče priti. Novi zakon o delovnih razmerjih je dovolj zgovoren dokaz, da je večji problem v glavah sodobnih usmerjevalcev slovenske družbe kot pa v njenih ekonomskih razmerah.

Poglejmo samo še uvedbo izrednega študija za študente, katerih večina bi bila brez posebnih stroškov za državo povsem lahko redni. Tu gre v številnih primerih za dobesedno ropanje ne le družin, ampak že kar rodbin revnejših, saj številni bližnji in daljni sorodniki pomagajo zbirati visoke zneske za šolnino. “Ob družbeno-ekonomskih spremembah se je preoblikovala tudi socialna podoba slovenske družbe. V ospredje je sicer stopil posameznik s svojo iznajdljivostjo, ustvarjalnostjo in uspešnostjo, vendar nastajajo nove socialne in družbene krivice. Najbolj bode v oči visoka stopnja brezposelnosti, ta je še posebej prizadela mlade, ki iščejo prvo zaposlitev, in prebivalstvo v srednjih letih, ki ima slabe možnosti za prekvalifikacijo. Brezbobzirna gonja za dobičkom, ki je zakonodaja ustrezno ne nadzira, je na primer posebej prizadela mlade ženske, ki so v najbolj ugodnem obdobju rodnosti izpostavljene pritiskom, da se materinstvu odpovedo.”¹¹ Ne le dobički, tudi sebični in nedomišljeni predpisi so krivi, da si mlade ženske, ki si želijo materinstva, akademske kariere ne morejo privoščiti, ker so tisti, ki so v preteklosti dosegli določene akademske nazive, pogoje zanje tako zaostriili, da jih velika večina ne bi nikoli izpolnila. Pri tem so ti pogoji še bolj formalni kot pa vsebinski. Podobno je tudi glede različnih specializacij in odgovornejših mest za ženske. Številni tehnokrati so družbi enostavno vsilili prepričanje, da človek po štiridesetem letu naj ne bi bil več perspektiven. Zato se mnogi, zlasti moški, zatekajo v politični oportunitizem ali kot se temu sodobno reče, pragmatizem. To je tudi odlična podlaga za razraščanje korupcije in klientelizma, podeljevanja odgovornejših (in donosnejših) služb po kriterijih politične privrženosti ali vsaj popolne lojalnosti. Posebno vprašanje so tudi upokojenci, ki jim oblastniki ne le zmanjšujejo pravice, ampak jih predvsem strašijo pred prihodnostjo, stalno jim govorijo o ogroženosti njihovih pokojnin in jih tako spreminjajo v neodgovorno volilno maso.

5 Socialnega vprašanja se izjemno zaveda tudi sedanji papež, ki je o njem že večkrat govoril in jasno opozoril na problematičnost kapitalizma. O njem je izdal tudi več enciklik. Glej Družbeni nauk Cerkve. Zbrala in uredila dr. Janez Juhant in dr. Rafko Valenčič. Celje, 1994.

6 Neetične stranke odslovimo. Intervju Vide Petrovič z Markom Rusom v *Ampak* št. 3, letnik 4, 2003.

7 Tako je bilo ime njihovi silno uspeji akciji za nekdanje jugoslovanske narode ob vojnah po razpadu Jugoslavije.

8 Zagovor knjige Družbeni nauk Cerkve, Celje 1994, na zadnji strani platnice.

9 Sklepni dokument Plenarnega zbora Cerkve na Slovenskem. Ljubljana, 2002, str. 27.

10 Ravno tam, str. 28.

11 Ravno tam, str. 28–29.

Državni zbor je (s 36 glasovi za, 18 proti, 56 navzočih) sprejel zakon o geometričnem središču Slovenije (GEOSS). Z zakonom se območje na Spodnji Slivni pri Vačah uradno določa kot geometrično središče države in središčna točka, simbolno "srce" slovenskega naroda, ki je posebnega pomena z nacionalnega in zgodovinskega vidika.

*

Desetim novim državam članicam Evropske unije, tudi Sloveniji, se po letu 2006, ko bo veljala nova večletna finančna perspektiva, iz skupnega proračuna obeta manj sredstev, kot bi jih dobile pod pogoji, ki veljajo v proračunskem obdobju 2000 – 2006.

*

S 1. oktobrom je začela veljati odločitev o zamrznitvi sredstev iz ameriškega proračuna za pomoč slovenski vojski. V Washingtonu so odločitev sprejeli, ker Slovenija z ZDA ni podpisala dvostranskega sporazuma o neizročanju ameriških državljanov mednarodnemu kazenskem sodišču.

*

Delavci italijanskega gradbenega podjetja Impresa Grassetto, ki gradi predor Trojane, so prebili prvo, 2821 metrov dolgo cev tega predora na avtocesti preko Trojan. Po predvidevanjih bo leva (gledano iz smeri Celja proti Ljubljani) in daljša predorska cev zaradi težjih geoloških razmer ter s tem večje zahtevnosti, ki jo pogojujejo tudi objekti v okolici, prebita predvidoma še pred pomladjo prihodnjega leta. Pogodba za izvedbo gradbenih del na predoru Trojane je bila sklenjena konec marca 2000 s pogodbeno vrednostjo 13,9 milijarde tolarjev. Glede na trenutno stan-

je del bi bilo mogoče pričakovati, da bi bila vsaj ena polovica avtoceste (za eno prometno smer) dokončana že ob koncu leta 2004.

*

V Triglavskem narodnem parku, predvsem na Pokljuki, fužinskih planinah in v Trenti je več sto vikendov. In to kljub temu, da zakon to izrecno prepoveduje. Večina teh hišic ni črnih gradenj, pač pa se skrivajo pod krinko zakonitih hlevov in pastirskih koč. Naravovarstveniki so ogorčeni, ker je predlog novega zakona še ohlapnejši in ne preverja namembnosti kmetijskih objektov.

*

Republiška volilna komisija je predstavila uradne izide trgovinskega referendum. Podprlo ga je 57,53 odstotkov volivcev, proti pa jih je glasovalo 41,67 odstotkov. Tako se z zakonom o spremembah zakona o trgovini določi, da so prodajalne za nujne življenjske artikle odprte največ do 10 nedelj v letu.

*

Zaradi predčasne ukinitve naborniškega sistema ima Slovenska vojska precej težav. Lep primer je častna četa. Do sedaj so jo sestavljali vojaki naborniki, ki so kot zadnja generacija že zapustili vojašnice. V vojski se tako postavlja vprašanje, koga bodo postrojili na primer ob pomembnih državnih obiskih.

*

Po statističnih podatkih vozniki, stari med 18 in 24 let, povzročijo največ prometnih nesreč, te pa se najpogosteje zgodijo ponoči zaradi prevelike hitrosti, mladi vozniki pa imajo običajno tudi poln avtomobil

(Stuttgart – Berlin) Igralci in navijači po nogometni tekmi v Berlinu

vrstnikov. Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu vidi rešitev najprej v spremembi zakonodaje o varnosti cestnega prometa. Predlagajo, da naj bi mladi praktično začeli voziti že pri 16-ih letih, pri dopoljenih 17-ih pa bi že lahko opravili društveni izpit in bi leto dni vozili s spremljevalcem, z enim od staršev.

Z novim letom se bo podoba slovenskega trga tiskanih medijev precej spremenila. Dobili bomo namreč nov dnevnik in tednik. Izgled in vsebino pa bosta spremenila tudi časnika Delo in Dnevnik.

Analiza je pokazala, da bi kljub zaskrbljujočim demografskim podatkom v Sloveniji predlog zakona o dohodnini največ finančnih sredstev vzel družinam z več otroki, največ pa bi dal zavezancem z najvišjimi dohodki brez otrok ali z enim otrokom. Družine s povprečnimi dohodki bi bile tako bolj obremenjene kot najbogatejši posamezniki.

Člani sveta SDS so na seji v Izoli s 120 glasovi za in štirimi proti potrdili spremembo imena stranke v Slovensko demokratsko stranko oz. skrajšano slovenski demokrati. S spremembo imena naj bi se stranka še približala svojim evropskima partnerjema, Evropski demokratski uniji in Evropski ljudski stranki, ki se na evropski parlamentarni ravni združujeta v skupni poslanski klub.

Slovenci smo dobili prvi vojaški sejem. V Gornji Radgoni so se poleg naše predstavile tudi vojske vseh sosednjih držav. Sejem je navdušil mnoge obiskovalce in je naletel na dober obisk. Mladi so si sejem lahko ogledali brez vstopnine.

Na gradu Turjaku je bila spominska slovesnost ob 60. obletnici komunističnega poboja okrog 200 ranjencev, pripadnikov vaških straž. Pobjo so izvedli pripadniki partizanske Prešernove brigade. Pred 60 leti so pripadniki Prešernove brigade po kapitulaciji Italije zajeli približno 700 pripadnikov vaških straž, od katerih so jih približno 200, med katerimi je bilo tudi veliko ranjencev, usmrtili, druge pa so poslali v delavski bataljon ali vključili v partizanske enote.

Po pisanju avstrijskega tednika Profil so kandidatke za vstop v Evropsko unijo med največjimi podpornicami evra v Evropi. Najbolj pri tem izstopa Slovenija, saj naj bi si kar 85 odstotkov Slovencev želelo svojo dobrih 10 let staro valuto do leta 2008 zamenjati z evropsko.

Na grobišču na Teharjah je potekala obletna maša in spominska slovesnost ob poboju približno 4000 polnoletnih domobranskih ujetnikov, ki so jih partizani pobili leta 1945. Taborišče v Teharjah pri Celju so zgradili Nemci leta 1943 za predvojaško vzgojo, obsegalo pa je šest stanovanjskih in približno deset pripadajočih funkcionalnih barak, ki so sprejele okoli 500 ljudi. Ob koncu vojne so imeli Nemci tam ujetnike, ki so sodelovali pri obrambi Celja, po koncu vojne pa je bilo taborišče nekaj časa opuščeno. Partizani so domobranci, ki so bili dotlej nastanjeni v zavezniških taboriščih na Koroškem, pripeljali v Teharje konec maja in v začetku junija 1945. 31. maja so v Teharje pripeljali celoten Rupnikov bataljon, 1. junija je prišlo 3000 domobrancev, nekaj pa jih je prišlo še 2. junija. Skupaj naj bi bilo v Teharje pripeljanih približno 5000 domobrancev.

(Bad Urach) Po maši pred cerkvijo svetega Jožefa

A N G L I J A

LONDON

IZ življenja v »Našem domu« v Londonu

V mesecu septembru in celo v začetku oktobra smo imeli v »Domu« tudi letos dovolj obiskovalcev in gostov predvsem iz Slovenije po zaslugi nizkih cen letalskega prevoznika Ryanair, ki leti iz Trsta, Celovca in Gradca. V »Naš dom« radi prihajajo študentje, ki se zadovoljijo tudi s skromno nastanitvijo v sobah z več ležišči (pogradi). Nekateri pravijo, da jih ne moti odsotnost kakega hotelskega udobja in radi sprejmejo skromne pogoje bivanja, samo da bivajo v sloven-

ski hiši in domačem okolju sredi Londona. Mislim, da je tako mišljenje lepo. Zakaj bi končno zapravljali denar za drage, če tudi udobnejše nastanitve pri tujcih, če pa lahko za majhen denarni prispevek bivajo pri svojih rojakih in med svojimi ljudmi.

Mnogi naši rojaki iz Anglije in Walesa so svoje letošnje poletne počitnice in dopuste preživljali v Sloveniji. Celo **poroka** naše **Jožice Brcar** (najmlajše hčerke Pepce in sedaj že pokojnega Izidorja Brcarja) in **Andyja Weissenborna** iz Castelforda pri Leedsu je bila sklenjena (5. julija 2003) na Bledu. Civilni del na gradu, cerkvena poroka pa v cerkvi na otoku. Njuno medsebojno ljubezen in zvestobo, sklenjeno pred Bogom, je blagoslovil družinski prijatelj gospod Peter Kravos, duhovnik angleške škofije Leeds, ki je vodil dvojezični poročni obred, ker je bil ženin angleške narodnosti in prav

tako veliko število svatov. Tako slovenski kot tudi angleški svatje so bili navdušeni nad lepoto poročne- ga obreda, blejskega okolja in nad postrežbo pri poročni gostiji v prostorih hotelske restavracije »Primavera«.

Ob tako veselih dogodkih, kot je poroka, pa seveda moramo tudi tokrat pisati poročilo o odhodih v večnost naših rojakov v Angliji.

V večnost je odšla Ana Skaper iz Derbyja.

Po dolgi in težki bolezni je v četrtek, 14. avgusta 2003, odšla v večnost dobra žena, ljubeča mati in stara mati več vnukom, Ana Skaper. Od nje smo se poslovili s sv. mašo in jo pospremili na pokopališče v Derbyju na praznik Marije Kraljice, v petek, 22. avgusta.

Naša dobra, globoko verna in nadvse zvesta in zavedna **Slovenka Ana** je rojena 14. junija 1934 v prijazni prekmurski vasi Martinje pri Murski Soboti. Bila je najstarejša od petih otrok dobre in verne kmečke družine Antona in Ane Suklič. Življenje na kmetiji je bilo težko in že v rani mladosti je Ana izgubila očeta. Stara komaj 17 let je odšla od doma in se zaposlila v neki konfekcijski tovarni na Gorenjskem (v Begunjah).

Leta 1960 sta se spoznala z Izidorjem. Prišel je iz Anglije na dopust v Slovenijo k svoji teti in se je tam spoznal z Ano. Kar kmalu sta se poročila in družina je hitro narasla na šest članov. Rodili so se jima štirje krasni otroci, trije fantje: Stephen, George in Antony ter najmlajša hčerka Ana. Naša dobra Ana se je popolnoma posvetila svoji družini. Ker je bila globoko verna in obenem tudi zavedna Slovenka, se je vedno izredno veselila naših

Mladoporočnica Joži in Andy z duhovnikom gospodom Petrom Kravosom in pričama pred oltarjem cerkve na blejskem otoku

Pokojna Ana Skaper s pravkar rojenim vnučkom

srečanj pri slovenskih mašah, navadno in redno v adventnem in postnem času. Veliko je pomagala pri delu za slovensko skupnost in nas razveseljevala z dobrim pecivom in drugimi dobrotami. Vsi smo ji hvaležni za tako veliko in vzorno zvestobo do slovenske skupnosti in njeno globoko vero. Zelo jo bomo pogrešali. Vedno pa se je bomo radi spominjali v molitvi, zlasti pri mašni daritvi v njej tako ljubem slovenskem jeziku.

Počivaj v Bogu, draga Ana, in prosí pri Bogu za nas, ki smo potrti zaradi tvojega prezgodnjega odhoda od nas.

Ivanka Krajšek

Janko Saje iz Stockingforda (Nuneaton)

je odšel k Bogu v večnost na angelško nedeljo, 7. septembra, v častitljivi starosti 90-tih let nadvse plodnega življenja. 18. julija je še vesel in poln mladostne svežine praznoval svoj 90. rojstni dan. Vsi smo lahko samo občudovali njegov življenjski optimizem in izredno vitalnost. Pri svoji visoki »starosti«
je bil ves mladosten. Ko je v zadnjih

nekaj letih zdravstveno zelo opešala njegova žena Vida, je moral Janko prevzeti vsa hišna dela in opravila – vse gospodinjstvo s kuhanjem, pranjem perila, likanjem in še dela na obsežnem vrtu in v sadovnjaku. Skrbel je za hišo in gospodinjil trem osebam: sebi, svoji onemogli ženi Vidi in še sinu Davidu, ki se še ni poročil in je doma na hrani in stanovanju.

Kmalu po praznovanju svoje 90-letnice mu je postalo slabo zaradi težkega dihanja, saj je na delu v rudniku dobil silikozo in je dihal samo z delom pljuč. Občasno je sicer že imel težave z dihanjem, toda po kratkem zdravljenju v bolnišnici si je vedno ponovno opomogel. Tokrat pa se mu je v dobrem tednu zdravstveno stanje tako poslabšalo, da je bolezní podlegel.

Janko Saje je prišel na svet sredi poletja davnega leta 1913 v

Žabjeku pri Veliki Loki na Dolenjskem v zdravi in ugledni kmečki družini Sajatovih, kjer je bilo več otrok. V času druge svetovne vojne se je poročil s poštenim in uglednim dekletom Vido Klemenčičevo, ki je imela svojo lastno trgovino v Šentlovrencu. Poleg druge izobrazbe je naredila takrat zelo znano in nadvse cenjeno gospodinjstvo šolo v Mali Loki, ki so jo vodile sestre redovnice. Sredi vojne 1943 se jima je že rodil prvi sin Janez, ki sedaj živi v srečnem zakonu v Avstraliji. Ker je bil med vojno Janko na nasprotni strani (bil je pri »plavi gardi«), se je ob koncu znašel v vojnem begunstvu v Italiji. Od tam pa je že leta 1947 prispel v Anglijo. Zaposlil se je v rudniku na področju Coventryja in se naselil v Nuneatonu. Dolgo je moral čakati, da je ženi Vidi s sinom Janezom po dolgih in težkih letih šikaniranja od komunističnih oblastnikov le uspelo oditi iz

*Pokojni
Janko Saje
v krogu svoje
družine, žene
Vide, sinov
Lojzka, Davida in
Andreja ter
vnuka in
vnukinje*

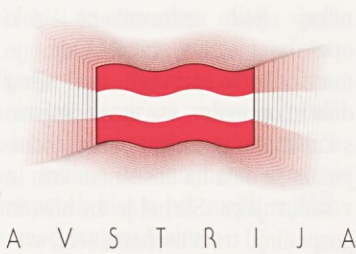
Jugoslavije in se ponovno združiti z njim v begunstvu. Bog jima je dal tukaj v Angliji še tri sinove: Lojzka, Davida in Andreja, ki so vsi prišli do solidne izobrazbe (Lojzek je celo doktor na področju inženirskih znanosti) in so si ustanovili, razen Davida, vsak svojo družino. Janko je bil vse svoje življenje zaveden in zvest Slovenec, delaven, pošten, izredno prijetnega in veselega značaja ter od vseh spoštovan in vsakomur priljubljen človek. Razume se, da je bil tudi ljubeči mož svoji ženi Vidi in ljubljeni oče svoji družini in oboževani dedek svojih številnih vnukov.

Od Janka smo se poslovili v četrtek, 18. septembra, s sv. mašo v njegovi župnijski cerkvi sv. Ane v Chapel Endu. Mašno bogoslužje in pogreb ob udeležbi številnih sorodnikov ter slovenskih in angleških prijateljev in znancev sta vodila kar dva duhovnika: domači župnik Fr. Stephen Day in župnik za Slovence na britanskem otoku, S. Cikanek, ki je imel nagovor v cerkvi in ob grobu ter zaključne molitve s priporočanjem pokojnega dobremu Bogu - vse v slovenskem jeziku.

Naj se naš dobri Janko spočije pri Bogu v nebesih v družbi svojih dragih sorodnikov in prijateljev, ki so odšli pred njim v večnost. Mi tukaj, ki ga bomo pogrešali, pa se ga bomo spominjali v naših molitvah in pri sveti mašni daritvi.

Slovenska katoliška misija v Londonu z župnikom Cikanekom se iskreno zahvaljuje Sajatovi družini za velikodušno odločitev, da namesto darovanega cvetja za pokojnega Janka namenjena sredstva daruje za pomoč nakupa novega misijskega vozila.

S. Cikanek, župnik

DUNAJ

Bliža se srednjeevropsko srečanje katoličanov, ki bo prihodnje leto maja v Avstriji v Mariazellu. Predstavljam si, da nas je že vse dosegla ta misel in da v nas krepi prepričanje, kako zelo je Evropa potrebna naše molitvene opore za poglobitev krščanskega duha. Prva težnja tega srečanja je, postaviti znamenje sprave za evropske narode, ki še vedno niso preboleli posledic zgodovine 20. stoletja. To dediščino razdvojenosti bo treba premagati, da ne bo grenila skupne bodočnosti v evropskem prostoru. Druga težnja pa je ponovno oživljanje virov krščanstva vzdolž romarskih poti in večjih romarskih središč na tem kontinentu. Njihova pozitivna dediščina z rodovitnimi sadovi naj prihaja v skupno prihodnost.

Letošnja nedelja narodov, ki smo jo kot že številna leta proslavili zadnjo nedeljo v septembru, je prav tako opozarjala na ta velik bližajoči dogodek. Glavni celebrant maše narodov v dunajski stolnici sv. Štefana je bil letos ob somaševanju številnih voditeljev tujegovorečih skupnosti na Dunaju - med njimi tudi naš župnik gospod Štekl - dunajski kardinal Christoph Schönborn. August Ipavec, slovenski duhovnik in komponist, je povabil glasbenike in pevske zборе iz različnih dežel, da so pod njegovim vodstvom glesbeno obogatili to sve-to daritev z lastno kompozicijo:

Missae Populorum. Posebno lepo glasbeno doživetje je doseglo višek s sklepno pesmijo, s priprošnjo božji Materi Mariji »Marija, pomagaj nam sleherni čas«. Po maši smo se zbrali na dvorišču dunajske nadškofije, se okrepčali, izmenjavali dobre ideje in doživetja, kramljali s kardinalom. Slovenci smo se kardinalu zahvalili za velikodušnost dunajske nadškofije, ki omogoča obstoj naše skupnosti in mu zapeli pesem: Angelček varuh moj.

V nedeljo, 5. oktobra, smo se odpravili na izlet. Gotovo je res, da se je večina ljudi razveselila bogatih nalivov, ki jih je bila širna Avstrija deležna prav ta dan, mene pa to ni prav nič veselilo. Navsezgodaj smo se odpravili proti severu v takoimenovani »Waldviertel« k romarski cerkvi »Maria Dreieichen«. Potovanje je bilo res dobro pripravljeno. Naša skupnost naj bi se zbrala pred cerkvijo in nato v skupni procesiji prestopila božji hram. Ker pa je neusmiljeno deževalo in so dežniki pri močnem vetru delovali bolj kot jadra, smo raje pazili, da smo se izognili večjim lužam in se odpravili čimprej v cerkev. Prevzela nas je molitev številnih vernikov, ki so se pred nami zbrali tam in naenkrat nas je obdala toplina Marijinega svetišča. Mašni obred je bil v dveh jezikih, tako da so vsi prisotni vsaj delno razumeli. Takoj po maši smo našli zatočišče v avtobusni čakalnici poleg cerkve, ki se je v trenutku, ko sta nam Ana in Werner Oswald postregla s toplimi napitki, domačo slivovko in pecivom, spremenila v udobno okrepčevalnico. Na srečo je gospa Beranek, ki je izlet pripravila, pomislila tudi na slabo vreme. Namesto da bi se po kosilu sprehodili v naravnem parku, imeno-

vanem »Blockheide«, smo si ogledali steklarno blizu Gmünda. Ugotovili smo, da so izdelovalci steklenih izdelkov pravi umetniki. Spet enkrat smo morali priznati, da ima res vsaka stvar dve plati, tudi eno dobro. Če bi nam sijalo sonce, te steklarne mnogi od nas verjetno ne bi nikoli videli. Nadaljevali smo pot v smeri »Heurigna«. Gospod Štekl je predlagal, da bi bilo pametneje, če bi v tem rožnovenskem mesecu oktobru pred obiskom »Heurigna« skupaj zmolili rožni venec. Pri »Heurignu« se je potem do zadnjega koticčka razlezla dobra volja, saj je Bojan kar kmalu zaigral na svojo harmoniko, mnogi smo mu pomagali peti, nato smo še zaplesali. Nazdravili smo tistim udeležencem izleta, ki so pred kratkim slavili rojstni dan. Tik pred vrnitvijo smo odkrili, da ima naša gospa Ivanka Wiesler prav ta dan rojstni dan. Želimo ji trdnega zdravja in obilo božjega blagoslova na nadaljnji življenjski poti.

Pot domov se nam je ob veselem petju zdela skoraj prekratka.

Lep pozdrav vsem

Karmen Fabi

BELGIJA in NIZOZEMSKA

Maasmechelen – Eisden

25. maja 2003 smo imeli v cerkvi sv. Barbare v Eisdenu posebno slovesnost. Ob navzočnosti veleposlanice Republike Slovenije ge. Marije Adanja in konzula g. Milivoja Butinarja ter upravnega odbora in nekaterih članov Slovenskega (nekdanjega jugoslovanskega) društva sv.

Barbare ter drugih Slovencev v Maasmechelenu je bil med mašo blagoslovljen in sprejet nov prapor društva, dar slovenske vlade. Prapor je nasledil starega iz leta 1931. Maševal je slovenski duhovnik Lojze Rajk, pel pa Slovenski mešani zbor Slomšek.

Ivan Lipovšek – 90 letnik

V juniju je najstarejšega Slovenca v Belgiji presenetil domači zbor Slomšek, pri katerem je nekoč sam rad prepeval, presenetil ob praznovanju 90. rojstnega dneva. Slavljenec je kljub velikemu optimizmu zdravstveno precej oslabel, obiska in podarjenega petja pa je bil zelo vesel. Naj ga Bog podpira v njegovem večeru življenja.

Maasmechelen – Genk – Bruselj

12. oktobra in v naslednjih dnevih je tukajšnje Slovence in vladne ustanove obiskala Parlamentarna komisija za Slovence po svetu pod vodstvom g. Franca Pukšiča. Predstavnikom slovenskih društev v Belgiji nam je bilo predstavljeno delo komisije in pomen njihovega prihoda med nas. Vsakdo je lahko izrazil svoje želje in pripombe, kako bi izboljšali narodno zavest med tukajšnjimi Slovenci, pa tudi kakšne pomoči si želimo od matične domovine.

Ta pogovor je bil v istem prostoru društva sv. Barbare, kjer so pri drugi mizi redni gostje pivnice veselo kartali in klepetali. Po uradnem delu je društvo poskrbelo za bogato postrežbo.

V ponedeljek so bili gostje iz Slovenije na obisku v Našem domu v Genku, kjer je bilo kosilo, pri večerji pa skupaj s predstavniki vseh društev v Slovenski katoliški misiji, v dvorani, kjer gostuje

društvo Slomšek, ki je poskrbelo za odlično postrežbo.

Maasmechelen – Slovenski dan

Napovedani slovenski dan, ki ga vsako leto prireja »Slovensko katoliško pevsko in kulturno društvo Slomšek«, za dne 11. oktobra zaradi majhne pomote v dogovoru za prostore ni bil mogoče, zato je določen nov datum, in sicer 8. novembra. Ob 16. uri bo sveta maša v cerkvi sv. Barbare, nato sledi v župnijski dvorani Casino kulturni spored, pri katerem bosta prepevala Slovenski moški zbor in Slovenski mešani zbor Slomšek. Gostoval pa bo tudi odlični in slaven kvartet iz Izole »7 plus«. Pozdravili bomo tudi novega veleposlanika Republike Slovenije g. Boruta Trekmama.

Nato bo na sporedu veselo rajanje ob domačih jedilih in kapljici.

Pridite vsi člani družine in povabite še prijatelje od blizu in daleč.

Simpelveld – Nizozemska

50-letnica folklorne

»Slovenska folklorna skupina Nizozemska« iz okolice Heerlena je obhajala svojo 50. obletnico delovanja. Slovesnost se je začela s sv. mašo, ki jo je daroval slovenski duhovnik Lojze, pel pa je zbor »Slovensko pevsko društvo Zvon«. Navzočih je bilo veliko rojakov Slovencev in prijateljev iz Nizozemske. Slavnostni govornik župan Kerkrade g. Jos Som iz Sitarda je poudaril pomen delovanja skupine za obogatitev skupnega življenja več narodnosti. Ob tej priložnosti je izročil visoka priznanja nizozemske kraljice g. Slavku Stermanu, harmonikarju pri folklorni skupini, in ge. Mici Mišon, nadvse zavzeti in zaslužni animatorki skupine.

Po kulturnem sporedu je sledila prijazna pogostitev.

Eiden – Sv. Barbara

V nedeljo, 28. septembra, sta pri župnijski maši ob 10.30 prepevala zbora »Sint Cecilia« iz Hoevenena pri Antwerpnu, pri katerem pojeta tudi zborovodja zbora Slomšek Vili Rogelj in njegova soproga Oksana, in »Slovenski mešani zbor Slomšek«. Prav mogočno je zadonela pesem, ki sta jo zbora zapela skupaj pod taktirko našega zborovodja.

Eisden

Obisk novega veleposlanika

4. oktobra je tukajšnje Slovence prijateljsko obiskal novoimenovani veleposlanik Republike Slovenije g. Borut Trekman ob spremstvu konzula g. Milivoja Butinarja. V dvorano Slovenske katoliške misije so bili k temu sprejemu povabljeni tudi člani društev sv. Barbare in Naš dom iz Genka. Vrle gospodinje so poskrbele za prijazno postrežbo. Moški zbor Slomšek, ki je tisti večer imel pevske vaje, je navdušeno zapel nekaj lepih narodnih pesmi.

Gospodu veleposlaniku želimo prijetno bivanje v kraljevini Belgiji, obilo zadovoljstva pri njegovem delu za svoje rojake v tej deželi, ki bo v kratkem skupaj z nam tako drago Slovenijo znotraj istih meja velike »deže« Združene Evrope. Upamo, da bo z enako dobrohotnostjo, kot doslej ga. Marija Adanja, skrbel tudi za dobro počutje in uspešno delovanje naših tukajšnjih društev.

*Lojze Rajk,
vaš »kaplan« v Beneluxu*

PARIZ

Ponovitev nove maše v Parizu

»Nebeško kraljestvo je podobno zakladu, skritega na njivi, ki ga človek najde ... in od veselja nad njim gre in proda vse, kar ima, ter kupi tisto njivo« (Mt 13,14).

7. septembra smo se zbrali v velikem številu v vasi Celles les Bordes na robu Pariza, kjer je imel gospod Leopold Valant ponovitev nove maše. Leopold je bil rojen 14. novembra 1974 v Parizu. Po maturi se je vpisal na univerzo, kjer je študiral fiziko, nakar se je odločil za študij teologije. Leta 1995 je odšel v Ljubljano, kjer je živel in študiral pod pokroviteljstvom lazaristov. Leta 1998 je končal noviciat in tako postal član misijske družbe lazaristov. Leta 1999 je v Franciji opravil vojaške

obveznosti in se nato vrnil v Ljubljano.

Leopold je z veseljem sodeloval na slovenski župniji v Chatillonu, tudi orglal je več let pri nedeljskih mašah, vse do odhoda v Slovenijo, deželo svojega očeta, kajti njegova mama je Francozinja.

Novo mašo je obhajal 6. julija v Slovenj Gradcu, 7. septembra pa smo se veselili z njegovimi starši, sorodniki in prijatelji ponovitve te slovesnosti v Parizu. Številni francoski župljani in slovenski rojaki so bili navzoči. Bogoslužje je potekalo v prijetnem vzdušju in se je zaključilo s slovensko pesmijo Marija skoz' življenje. Seveda smo ob tej priložnosti zelo pogrešali našega župnika gospoda Silvestra Česnika, ki se nam na žalost ni mogel pridružiti. Leopold nas je presenetil s svojo zelo aktualno in zrelo pridigo. Nismo mogli verjeti, da nam ta fant, ki ga poznamo že od rojstva, lahko odpre oči in poglede na toliko reči, ki jih pozabljamo in zanemarjamo vsak dan. Opozoril nas je na nevarnosti potrošniške miselnosti, kjer je odsotna vsaka iniciativa osebnega razvoja in duhovna rast človeka. Leopold je

Patricia in Gregor sta si ob novi maši v Slovenj Gradcu obljubila zvestobo do groba.

orisa naš današnji svet, poln komunikacijskih sredstev, ki pa ne zagotavlja medsebojnega razumevanja, kajti to je pogojeno s pristno in osebno izmenjavo mnenj ali občutkov in ne v množici besed, ki jih nihče ne dojema, če resnično ne prisluhnemo drug drugemu ... in sebi.

S svojo svežino in pogledi mladega sodobnega duhovnika nam je Leopold pokazal pot in smer, ki nas gotovo nikoli ne bo peljala v slepo. Notranjega bogastva in miru nam življenje in okoliščine ne morejo vzeti kar tako.

Ob dobrem prigrizku, ki so ga pripravile novomašnikova ter francoske in slovenske družine ter ob lepih zvokih »Pariških slavčkov« g. Cirila in Marjana Saviča, ki sta lepo popestrila srečanje po maši, smo kramljali z Leopoldom. Tudi njegovi vrstniki, bivši sošolci in rojaki, so se odzvali v velikem številu in mu v veselju ob ponovnem srečanju predstavili svoj naraščaj. Ob tej priložnosti smo prijetno pokramljali tudi z redovnicama Cirilo in Slavo, ki se ju vedno s hvaležnostjo spominjamo.

Novomašnik je sedaj kaplan v Šmartnem pri Slovenj Gradcu. Spremljajo ga naše iskrene želje in molitve, da bi ga Bog spremljal in varoval v vsem njegovem prihodnjem delu in izpolnjevanju duhovniškega poslanstva. Predvsem pa mu želimo, da bi mu prve težave, ki jih bo srečal, utrdile gorečnost za poslanstvo, saj je sam rekel, da se zaveda, da bo moral kot duhovnik prenašati človeške slabosti in napake s prizanesljivostjo in vztrajnostjo, tako kot je to med zakonci in popsod v življenju.

»Daj, Gospod, da bodo moja dela rasla iz ljubezni in tedaj bo moja korenina v zemlji živih« (sv. Avguštin).

Ana in Karlo Vičič

Umrla je ga. Matilda Munih. Žalostna novica je segla v srce mnogim, ki so jo poznali iz Slovenskega doma v Parizu. Rojena je bila 23. 2. 1914 v Selah pri Volčah v župniji Tolmin. Leta 1948 je odšla v Trst za zaslužkom, leta 52 pa se je preselila v Pariz in se zaposlila v tovarni Bendix. Leta 1972 pa so celo tovarno prestavili na obrobje Pariza v mesto Beauvais in gospa Matilda se je preselila tja. Ostala je v tem mestu in na delu vse do upokojitve, ki jo je dosegla leta 1982. Isto leto se je tudi vrnila v Pariz. Čez dve leti je dobila stanovanje v bližini slovenskega centra v stanovanjski hiši v Montrouge, katere lastnik je družina Kazalac. Tu je preživela vsa svoja zadnja leta do smrti, 13. 8. 2003. Pogreb je bil 25. 8. 2003 in ga je vodil g. Jože Kamin. Svoje zadnje počivališče je dobila v slovenski grobnici na pokopališču v Clamartu, kjer je imela pripravljen svoj grob.

Gospo Matildo je poznala široka srenja pariških Slovencev, saj je dvajset let pomagala v Slovenskem domu kot gospodinja. Bila je mati doma in njegovih prebivalcev. Kuhala je za duhovnike Čretnika, Flisa, Česnika, Retlja, Taljata in vse obiskovalce, študente inčasne prebivalce Slovenskega doma v Parizu. Njena iskrena in tako naravna predanost slovenski skupnosti, njeno nesebično služenje duhovnikom, njen večni blagodejni nasmeh in dobrodušnost, njena razumevajoča materinska skrb za

vsakega prebivalca hiše, vse to in še marsikaj bo ostalo v spominu vsem, ki so jo poznali ali jo kdaj srečali. Bila pa je tudi pozorna opazovalka življenja v domu in je znala zdravo presojati in tudi na glas oceniti, kaj je prav, kaj se spodobi in kaj ne. Za vse svoje prizadevno delo pa včasih tudi ni prejela priznanja in hvaležnosti.

Vsa pariška slovenska skupnost se ji bo najlažje oddolžila z molitvijo za njen večni blagor.

Pokojna ga. Matilda ima še tri sestre: Justina Retaille (78 let) živi v Parizu, Zofija Duchini (80 let) živi v Trstu. Tretja sestra Pepca Florjančič (77 let) pa je bivala v Čigjnu in je trenutno v starostnem domu v Tolminu. Izrekamo jim sožalje v krščanskem upanju, da je ga. Matilda prejela zaslužen plačilo v nebesih.

BERLIN

Lani smo bili iz župnije sv. Elizabete v Berlinu na obisku v Slovenj Gradcu, letos so nam oni vrnil obisk. Šele sedaj je pobratenje popolno. Kako je srečanje doživel eden od slovenjegraških udeležencev, Jože Terglav, ki je svoje občutke strnil takole:

Župljani najstarejše župnije sv. Elizabete iz Slovenj Gradca smo obiskali najmlajšo župnijo St. Elisabeth Schöneberg v Berlinu. Na povabilo župnika Izidorja Pečovnika smo bili 26. in 27. sep-

tembra 2003 gostje župnije st. Elisabeth Schöneberg v Berlinu. Romanje se je začelo presenetljivo in prijetno - na mejnem prehodu Vič je naš cerkveni pevski zbor na željo avstrijskega policista zapel pesem Pri farni cerkvi.

Po 13-ih urah utrujajoče, pa vendar prijetne vožnje smo doživeli lep sprejem. Sprejel nas je tamkajšnji župnik Izidor Pečovnik - Dori z župnijskimi sodelavci. Opoldne smo pričeli z ogledom Berlina, vodila sta ga g. Dori in g. Horst Fritsch, predsednik ŽPS St. Elisabeth. Najprej smo si ogledali ostanke berlinskega zidu in nekdanji edini uradni mejni prehod med vzhodnim in zahodnim delom mesta. Nato smo si ogledali katedralo sv. Hedvike, pravno fakulteto, evangeličansko cerkev ter vhodni zgradbi na Otok muzejev.

Ob 13. uri smo imeli sprejem na slovenski ambasadi, kjer nas je sprejel namestnik veleposlanika Matjaž Longar. Gostje smo zapeli slovensko himno, naš župnik Peter Leskovar pa se je za sprejem in pogostitev oddolžil z odličnim domačim vinom.

Od tam smo odšli do reke Spree in se po njej popeljali z ladjo. Z nje smo si ogledali berlinski park, stavbo predsednika parlamenta, novozgrajene državne urade in kanclerjevo zgradbo, imenovano »pralni stroj«. Državni uradi so v loku povezani čez reko, kar simbolno ponazarja združitev obeh delov mesta po propadu komunizma.

Ogledali smo si še zanimive ambasade različnih držav, koncertno dvorano, teater in zanimive zgradbe multinacionalk.

Dan smo zaključili z večerno mašo. Daroval jo je letošnji novomašnik Janez Turinek, kaplan iz Brestanice, ki je bil tudi z nami na romanju. Mašo je na orglah spremljala tamkajšnja pevovodkinja in organistka Irina.

Naslednje jutro smo nadaljevali z ogledom ostalih znamenitosti Berlina. Ogledali smo si ostanke nekdanj mogočne cerkve cesarja Wilhelma, novo evangeličansko cerkev, grad Charlottenburg in še nekaj znamenitosti. Obiskali smo tudi najvišjo točko Berlina - Teufelsberg. Zvečer ob 19. uri smo imeli slavnostno mašo, ki jo je

daroval naš župnik Peter Leskovar ob somaševanju kaplana Janeza Turineka in domačega župnika Dorija. Mašo je spremljal slovenje-graški cerkveni zbor in mladinska skupina Sijaj. Po maši so predstavniki obeh župnij izmenjali darila. Sledila je večerja skupaj z gostitelji, nato kulturni program obeh naših pevskih zborov in pevskega kvarteta družine Miklavž s harmonikarjem. Večerjali in družili smo se v veliki dvorani pod cerkvijo.

Tako kot prehitro minejo vse dobre stvari, je prehitro minil tudi naš obisk Berlina. To sta bila dva dneva umirjenega veselja, življenjskega optimizma, spoštovanja svojega bližnjega in uživanja notranjega miru. To doživetje so nam omogočili: župnik Izidor Pečovnik - Dori, ki je znan po svoji širokosrčnosti in odprtosti do sočloveka, česar smo bili v teh dveh dneh deležni tudi sami; Horst Fritsch kot soorganizator in dober poznavalec Berlina in ostali prizadevni župljani, brez katerih marsičesa tudi ne bi moglo biti. Ne smem izpustiti našega slovenje-graškega župnika Petra Leskovarja, saj tudi brez njegovega prizadevanja vsega tega ne bi doživeli. Vsem prisrčnim gostiteljem prav lepa hvala! Doživeli smo prijazen del novonastajajoče Evrope.

Jože Terglav

Zapisu Jožeta Terglava bi radi dodali, da so bili tako Slovenci kot Nemci v petek zvečer presrečni, ker so prejeli novomašni blagoslov nekdanjega diakona v Slovenj Gradcu, sedaj kaplana v Brestanici, Janeza Turineka. Po večerji je nemški zbor pripravil slavnostno večerjo in zabavo, prišli so gostitelji, tako Nemci kot Slovenci, ki

Krst hčerke Leonie, Silvije in Igorja Kolarja v cerkvi sv. Elizabete v Berlinu

so vzeli ljudi na prenočišče, za kar jim Bog poplačaj!

V soboto zvečer je bila pravzaprav slavnostna maša treh župnij: svete Elizabete iz Slovenj Gradca, nemške St. Elisabeth iz Berlina in slovenske katoliške misije iz Berlina. Pri maši je župnik Peter Leskovar v nagovoru poudaril pomen Slomškove nedelje in Slomška kot »krivca«, da smo se srečali. Maša je bila darovana ob prvi obletnici smrti pokojnega Izidorja Pečovnika st., očeta berlinskega župnika Dorija.

Da ne vemo ne ure ne dneva, kdaj nas Bog pokliče k sebi, smo se spet zavedli ravno v teh dneh. V četrtek, 2. oktobra, smo se poslovili od deklice Eve Blatnik, ki ji ni bilo dano, da bi zagledala luč tega sveta. Pred porodom je umrla mami Mariji in očku Borutu Blatniku. Župnik Dori je še nerojenemu detetu v sili podelil zakrament sv. krsta. Bilo je ravno v času obiska župljanov iz Slovenj Gradca v Berlinu in težke preizkušnje mlade družine so se duhovniki spomnili s tiho molitvijo pri oltarju. Bog in bl. Slomšek sta zagotovo obvarovala mater še česa hujšega. Mlada družina, Marija, Borut in sin Luka, bo težko prebolela težko izgubo, saj sta se starša neizmerno veselila otroka, mali Luka pa sestrice in so z velikim veseljem pričakovali prihod novega družinskega člana. Trenutke sreče so zamenjale solze in neizmerna bolečina. Postavljajo se vprašanja, zakaj, zakaj? Odgovora ni. Samo Bog ve, zakaj je otročička poklical k sebi.

Težki trenutki so družino in njihove svojce še bolj povezali v skupni bolečini. Oma Ljubica je prav ta dan praznovala rojstni dan. Kljub temu da niso slišali deklčinega joka, da niso videli njenega nasme-

ha, bo v njihovih srcih ostal svetel spomin na malo Evo, ki bo za vedno ostala njihov dragoceni biser iz školjke.

M. Mošnik

AUGSBURG

RAVENSBURG

Slovo

*„Globoko pod zemljo,
tu v ozki hladni hiši,
kjer šum sveta se več ne sliši,
ti trudno truplo spalo bo –
globoko pod zemljo!“*

Omenjeni verzi so privreli na dan iz čutečega srca pesnika in duhovnika Simona Gregorčiča. Opozoril je na neizpodbitno resnico, da bomo nekoč vsi legli k večnemu počitku. Tu vlada popolna enakopravnost.

Ko so pomladni žarki v naravi prebujali pestro življenje, je neozdravljiva bolezen izpila življenjsko moč materi in ženi Jožefi Škrli.

Rodila se je 23. septembra 1937 v vasi Orehovica blizu Šentjerneja na Dolenjskem. V uničujočem vrtincu druge svetovne vojne je ostala brez

Pokojna Jožefa Škrli

očeta. Vse skrbi in odgovornosti za družino so padle na materina ramena. Svojim trem hčerkam, Jožefi, Mariji in Anici, je skušala nuditi vse, kar je mogla.

Leta 1965 je Jožefa Škrli, takrat še Masnik, odšla v Nemčijo. Že naslednje leto sta si z Jožetom Škrlijem, doma iz Drenovca pri Leskovcu blizu Krškega, ustvarila topel družinski dom. Rodili sta se jima dve hčerki, Cvetka Theresa leta 1967 in Silva Jožefa 1978.

Vse do leta 1982 je življenje teklo po tirnicah lepe družinske idile. Takrat pa se je prvič napovedala neozdravljiva bolezen, rak na prsih. Operacija, kemoterapije, vsi možni poizkusi zdravljenja so začeli krojiti Jožefi življenje. Po dobrih dveh letih se je stanje zelo izboljšalo. Toda nesreča ne počiva. Leta 1986 je doživela kompliciran zlom noge. Sledila je operacija kolka, zdravljenje in upanje na boljše čase.

Od 1998 so postajali znaki neozdravljive bolezni ponovno vse močnejši. Naložen križ je nosila, dokler je mogla. 28. marca 2003 jo je Gospodar življenja našel utrujeno in nemočno. Rešil jo je križa in zemeljskega popotovanja. Pri sebi ji je pripravil večni dom, da se odpočije od svojega truda.

Vsem družinskim članom in sorodnikom pokojne Jožefe naj bo tudi na tem mestu izraženo iskreno sožalje. Pokojni pa naj veljajo besede na začetku citiranega pesnika:

*»A duh visoko vrh zvezda
z duhovi rajskimi ti biva,
v objetji večnega Boga
tam blaženstvo brezmejno vživa ...
... Oj srečna, srečna duša ti,
in s tabo vsak, ki v Bogu spi!«*

ULM

Zlata poroka

V soboto, 13. septembra, sta Ciril in Rozalija Vostner obhajala zlati poročni jubilej. V Marijini romarski cerkvi, ki stoji na hribčku Wannenberg blizu Roggenburga, sta se slavljenca Bogu zahvalila za 50 let skupnega življenja in medsebojne zvestobe. Štiri otroke, sinove, je njuna ljubezen priklicala v življenje. Nanje sta ponosna. Danes so že odrasli in imajo svoje družine.

Slovesno sveto mašo je vodil župnik Roman Kutin. Vse je potekalo približno tako kot pred petdesetimi leti. Slavljenca in vsi navzoči so čakali pred cerkvenimi vrati. Duhovnik je prišel k njim, vse pozdravil in jih povabil v cerkev. Donele so orgle, srca so začela močneje utripati. Slovenske ljudske cerkvene pesmi in nemške pesmi, ki jih je prepevala skupnica mladih, so mašnemu slavlju dajale praznični obraz. Po prebrani božji besedi in nagovoru je sledil poročni obred, ki je bil prirejen za zlato poroko. Najbolj ganljivi trenutki pa so bile namesto prošenj izrečene zahvale. Z vrtnicami v rokah so vsi

štirje sinovi stopili pred svoje starše in izrekli zahvale. Po izrečeni zahvali je vsak izročil vrtnico v roke enega od staršev. Dva sinova materi, dva očetu. Ob takih trenutkih bi moral biti človek kamen, da ne bi zaznal, kako silijo solze v oči. Obred v cerkvi se je končal s slovesnim blagoslovom in pesmijo Marija skoz' življenje. Praznovanju pa še ni bilo konca. Po maši je sledilo praznično kosilo. Ob bogato obloženih mizah sta slavljenca s svojimi gosti preživela dan, ki jima bo ostal neizbrisno zapisan v spominu.

Zlatoporočencema naj veljajo tudi s tega mesta iskrene čestitke!

Roman Kutin

ESSEN

Še iz poletja ter že iz jeseni

se nizajo dogodki iz naših skupnosti in življenj posameznih rojakov v tej številki Naše luči. Vsak zapis dogodka, te ali one skupnosti v naših župnijah je spodbuda sami skupnosti pri verski, skupnostni, narodni, kulturni ... rasti. Različni zaznamki iz življenj posameznih rojakov so največkrat majhen izraz zahvale za njihova tolikera prizadevanja v naših skupnostih. Hvaležnost je tako izziv mnogim, da bi jih posnemali. Kajti samo v skupni slogi in sodelovanju bo ob mnogih naporih življenja mogoče doživljati tudi njegovo polnost, veličino, lepoto. In kjer sta dva ali so trije zbrani v mojem imenu, sem jaz sredi med njimi, nam pravi Kristus. Tako bo tudi v trenutkih nihanja v odločanju in tolikernih težkih odločitvah bivanja v krščanski skupnosti, povezani s Kristusom pri daritvi in v skupnosti verujočih, našel moč in pomoč za pravilni odgovor.

Naš september – Internacionalna Cerkev in Slomškova nedelja

V essenski škofiji posebej izstopa mesto Oberhausen z vsakoletnim septembrskim **Kirche International**. Vsaka narodna skupnost, ki tu živi, ima nekaj svojega, kar jo naredi istovetno. V skupnosti mašne daritve se te različnosti od jezika, pesmi ... zlijejo v eno samo hvalnico Bogu, ki je vsem blizu in enako razumljiva. Različnost in vendar enost vesoljne Kristusove Cerkve, kjer se medsebojno vsi bogatimo.

Tudi družabni del, ki temu sledi, ima svojo veliko vrednost. V kulturnem popoldanskem programu se predstavijo posamezni narodi s pesmijo, plesom, različnimi glasbili, narodnimi nošami. In nezadnje se pri stojnicah srečujemo s kulinaricnimi posebnostmi posameznih narodov.

Slovenska prisotnost je tu redna. Pri sv. maši kar ne gre brez slovenskega zbora »Slovenski cvet«. V programu je letos lovila glasove melodija slovenske harmonike pod prsti mladega harmonikarja Saša Peharca. In od slovenske stojnice je zadišalo po naših klobasah ter slovenskem »štrudelnu« in prekmurski gibanci.

Slomškovo nedeljo smo doživeli v skupnostih v Wettru, Essnu, Oberhausnu in Eschweilerju. Že velika slika blaženega Slomška, ki nas je nagovarjala od oltarja, je ustvarjala odprtost srca za daritev in misli, ki smo jih posvetili duhovnemu velikanu slovenskega krščanskega neba. Naj bo njegovo temeljno vodilo: »Sveta vera bodi vam luč, materni jezik pa ključ do zveličavne narodove omike« vedno

Zlatoporočenca
Rozalija in Ciril Vostner

znova blizu našemu srcu, misli, besedi in dejanju ...

Dvakrat »da« pred Bogom

Dve zaporedni soboti v avgustu, obakrat slovenski par druge generacije, v domovini izrekla pred Bogom »da« za vse življenje.

9. avgusta je essenski župnik Zaplotnik pri Materi Mariji na blejskem otoku poročil **Rosanda Štokelj** (doma iz Essna) in **Andreja Sinkoviča** (doma iz Stuttgarta), oba aktivna člana v slovenski župniji in skupnosti. Rosanda rada poje v zboru, Andrej pa je bil dolgoletni ministrant. Naj ju bližina oltarja iz mladosti spremlja z božjo bližino vse življenje. Kot sta črpala v mladosti iz slovenske duhovne in narodne zakladnice, naj jima bo to bogata popotnica na skupni poti in dediščina za njun bodoči rod. Bog z vama – tako je prepeval pri poročni maši primorski kvintet Ventus in na gostiji ansambel Planet X iz

Rosanda Štokelj in Andrej Sinkovič sta rekla da na blejskem otoku.

Sina Isabella Kowitz po krstu s starši in botri

Stuttgarta. Tako voščimo tudi ostali.

Teden za tem, 16. avgusta, pa sta se poročila v Kobilju v Prekmurju mlada rojaka **Nataša Miholič** (München) in **Simon Škafar** (Düsseldorf). V lepo urejeni cerkvi, ki je bila prepolna domačih, prijateljev in rojakov, smo skupaj prosili, da bi njun »da« božja ljubezen spremljala vse njuno življenje. Bogat pevski prispevek slavlju je dal tudi deklški zbor iz Porurja. Bog z vama na skupni poti – Nataša in Simon.

Ob letu osorej je **mlada družina Kowitz/Kavčič** iz Essna prinesla h krstu drugega otroka. Danji se je konec avgusta v božjem otroštvu pridružila mala sestra **Sina Isabella**. Naj bo za obe toplina družinskega gnezdeca bogata iztočnica za lepo krščansko življenje. Toplo voščilo.

Enako velja iskreno voščilo ob srečanju z Abrahamom gospe **Rezki Majer** iz Essna, članici ansambla Odmev z gora. Božja bližina in Marijino varstvo naj spremljata nadaljnje življenjske korake – iz srca voščimo in želimo.

V nebesih sem doma ... štirikrat slovo v poletju

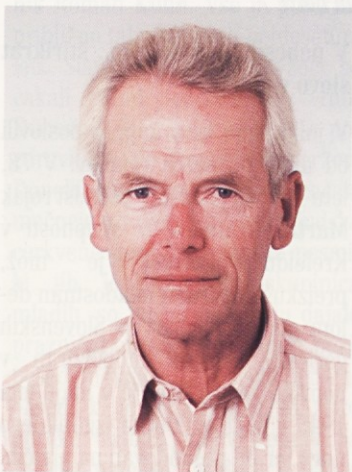
V juliju smo se v župniji poslovili od dveh poznanih rojakov. V 78. letu starosti je odšel v večnost rojak **Martin Bratušek** iz skupnosti v Krefeldu. Dotrpel je mož, preizkušen s trdim mladostnim delom pri Sv. Barbari v Slovenskih goricah. Prisilno mobiliziran v nemško vojsko, kjer je v maju leta 1945 v bojih za Berlin izgubil levo nogo ter bil poškodovan na pljučih. Poškodbe glave je nosil s seboj celotno življenje, najprej še doma,

Pokojni Martin Bratušek

nato od leta 1960 v Nemčiji. Bil je po značaju natančen in silno delaven v slovenski župniji, pri Slovenskem zvonu kakor tudi kot dolgoletni tajnik pri društvu invalidov. Vsi smo ga poznali kot dobrega organizatorja in dolgoletnega Miklavža v Krefeldu. Naj mu bo do bri Bog plačnik za vse plemenito delo med slovenskimi rojaki.

V začetku avgusta smo se poslovili od **Jožeta Grubarja** iz slovenske skupnosti v Eschweilerju. Pokojni Jože je bil plemenita dolenjska duša, doma iz župnije Šentjernej, bližnji sosed kartuzije Pleterje.

Pokojni Jože Grubar

Župnijska skupnost je izgubila dobrega sodelavca, rednega bralca beril, dobrega pevca pri sveti maši in na srečanjih. Rad se je redno udeleževal slovenskih duhovnih (Baasem) in drugih prireditev. Lepo duhovno pripravljen z zakramenti Cerkve se je poslovil od zemeljskega dela bivanja. Naj se »naužije« Boga, v katerega je upal in veroval.

V župniji Galicija smo se 24. avgusta poslovili od komaj 45-letnega **Uweja Behmerja**. Z ženo Natalijo, ki je doma iz Galicije, sta si prav tam ustvarjala lep dom za prihod-

Pokojni Uwe Behmer bo počival v Sloveniji.

nost. Kap je nenadno pretrgala lepo družinsko življenje Uweja, Natalije in sinov-dvojčkov Marka in Patrika, ki sta oba ministranta v skupnosti v Essnu. Za Uweja je bila Slovenija druga domovina, zato je tu pokopan. Tudi žena in sinova so odšli za njim. Naj do bri Bog nadomesti nenaden odhod moža in očeta. Mi pa bomo z njim in domačimi ostali povezani v prijateljstvu in molitvi.

V Oberhausnu/Osterfeldu pa je bilo 18. avgusta slovo od rojaka **Ivana Valka**. Tiho in neopazno večkrat

Pokojni Ivan Valka

odhajajo iz naših sredin rojaki. Kot sorojaki čutimo dolžnost, da smo združeni z njimi v molitvi in plemeniti misli. Domačim rajnega Ivana naše sožalje in obljuba molitve zanj.

Zahvale

ki so priložene oktobrskim Oznanilom – iz župnij Vir pri Domžalah in Pragersko (obe ob zidavi nove cerkve) ter Aninega sklada za potrebe družin z več otroki, so izraz dobrote vaših src. Topla zahvala in Bog povrni. Da bi bili sposobni tudi v bodoče čutiti z do broto srca!

ZL

FRANKFURT

Z začetkom septembra se je tudi pri nas začela šola, kljub temu pa je precej ljudi odsotnih, ker so tudi v septembru bodisi na dopustu ali na trgatvi, zlasti tisti, ki so že upokojeni. Ko bomo to brali v Naši luči, se bodo končale že tudi tako imenovane krompirjeve počitnice, ki so letos nekoliko bolj pozno. Odvisne niso več od krompirja, pač pa od datuma začetka šolskega le-

Očenaš so zapeli na Ačkovo melodijo.

Tako je bila v soboto popoldne videti slovenska stojnica.

ta. Tako se nekoliko bolj počasi tudi življenje naše župnije po poletju vpeljuje v naš običajni ritem.

Cerkev najde mesto ...

Ob prazniku povišanja svetega Križa prireja limburška škofija v tem ali onem delu škofije različna slavlja, prireditve, srečanja, kar vse pa se zaključijo z mašnim slavljem. Letošnji 45. 'križev teden' je bil v Frankfurtu z vodilom 'Cerkev najde mesto' (pa tudi Cerkev se nahaja v mestu, Cerkev odkriva mesto in podobno, saj je geslo Kirche findet Stadt igra besed). To slavlje je začel uvajati škof Kempf. Škofija namreč hrani dragoceni relikviarij stavroteko (Staurothek), ki izvira iz Carigrada, v tej posodi ali skrinjici pa so shranjeni ostanki sv. Križa. To je kot nekakšno balo dobila limburška škofija ob svojem nastanku od škofije Trier. Relikviarij zato vsako leto ob prazniku povišanja sv. Križa potuje na različne konce škofije. Težišče praznovanja je bilo v soboto, 13. septembra. Tujejezične župnije so pred frankfurtsko mestno hišo imele ves dan preproste stojnice, na katerih je bil v središču križ in sveto pismo, poleg tega po so z lepaki, slikami, zemlje-

vidi predstavile svoje delo. Vsake pol ure so predstavniki teh župnij tudi zapeli ali zmolili Gospodovo molitev očenaš v svojem maternem jeziku. Tudi naša slovenska župnija je imela svojo stojnico, na kateri so bili seveda tudi osnovni podatki o naši župniji, tako slovenska državna zastava kakor bandero naše župnije pa sta opozarjala mimoidoče na našo prisotnost v Frankfurtu in na ozemlju treh škofij. Ob 14. uri pa je manjša skupina naših župljanov zapela Gospodovo molitev na Ačkovo melodijo. Seveda so v drugih predelih središča mesta tudi nemške župnije pripravile prireditve, slavlja, pogovore itd. Z nedeljsko mašo škofa Franca Kamphausa pred mestno hišo, pri kateri je bilo navzočih razmeroma precej ljudi, pa se je zaključil 45. teden slavlja sv. Križa.

Konec zemeljske poti in začetek nečesa ...

V sredo, 24. septembra (ravno na god blaženega Antona Martina Slomška), se je v Griesheimu pri Darmstadtu končalo mlado zemeljsko življenje **Andreje Bagari**, poročene Kremers. S 26 leti

zemeljskega bivanja in zadnji dve leti s hudo boleznijo preizkušenega je dopolnila zemeljsko pot življenja, ki je za vsakega izmed nas omejena s časom, prostorom in še s tolikimi drugimi nepopolnostmi. Če psalmist pravi, da je doba našega življenja sedemdeset let, osemdeset pa če smo krepki, bi za pokojno Andrejo lahko rekli, da je živela hitro in v kratkem času dopolnila veliko let. Rojena je bila v aprilu leta 1977 v Darmstadtu, kjer je v slovenski župniji prejela krst, birmo 1991 v Griesheimu, 1998 pa se je poročila v Darmstadtu z Larsom Hartmutom Kremersom. V ponedeljek, 29. septembra, pa jo je krajevni duhovnik z njenimi domačimi, znanci in vrstniki spremljal na božjo njivo v Griesheimu. Za njo se je večnost že začela, verujemo in upamo, z njenim možem, materjo in očetom ter bratom in z vsemi, ki smo s krstom zaznamovani, da bomo to srečno večnost živeli skupaj. S to vero izražamo vsem njenim naše sožalje.

rem

Pokojna Andreja Bagari iz Griesheima

INGOLSTADT

Neutraubling

V soboto, 6. septembra, sta se na blejskem otoku poročila Aleksandra Šircelj in Boris Hrala, ki stanujeta v Neutraublingu pri Regensburgu. Da bi poudarila pomembnost svoje odločitve za zakonsko skupnost, sta si izbrala kraj poroke Bled, o katerem je naš pesnik Prešeren zapisal: »Dežela kranjska nima lepš'ga kraja,/ ko je z okolšno ta podoba raja.«

Bil je lep sončen sobotni dan. Že kmalu popoldne so se zbrali svatje s poročnim parom v pristanu Zaka; prišli so ne le iz Slovenije, ampak tudi iz Avstrije, Nemčije in celo iz Velike Britanije. Gostitelji so jih prijazno sprejeli in jim postregli z zakusko in pijačo. Kvintet Oisternik z avstrijske Koroške je z nekaj pesmimi pozdravil poročni par in s

svojimi liričnimi glasovi vzpostavil svečano vzdušje.

Trije čolni - pletnje so že bili nared in odpeljali so okrog šestdeset gostov s poročnim parom na otok. Strmih stopnic, ki vodijo k cerkvi na otoku, je bilo preveč, da bi ženina lahko po njih nesel nevesto. Zato sta se kar oba peš vzpenjala proti vrhu otoka, k cerkvi. Ob 15.00 uri se je začela slovesnost s sprevodom v cerkev Marijinega vnebovzjetja. V spremstvu svatov sta mati svojega sina ženina in oče svojo hči nevesto pripeljala k oltarju, medtem ko je kvintet pel staro slovensko koroško poročno pesem. Slikovitost poročnega sprevoda so še popestrili s svojimi uniformami člani katoliške študentske bratovščine Frankonia-Czernowitz iz Erlangna, katere član je tudi ženina Boris, posebno odlična spremljevalka v sprevodu pa je bila njuna

leto in pol stara hči Zita. Mašo in poročni obred je vodil izseljenski duhovnik Stanko Gajšek, ob njem je bil blejski župnik dr. Janez Ambrožič. Po poročnem nagovoru sta si z medsebojno poročno izjavo in izmenjavo prstanov nevesta in ženina podelila zakrament sv. zakona. S čudovitim petjem so pevci kvinteta Oisternik in sopranistka Barbara Tišler povzdignili slovesnost in poglobili zbranost pri svetem obredu. Novoporočenca sta še pozvonila na zvonec želja. Po maši so svatje v špalirju sprejeli novoporočenca pred cerkvijo in jima nazdravili s penino ter po vrsti izrazili svoje veselje, čestitke in dobre želje.

Po skupnem posnetku na stopnišču so odrinile pletnje od brega in varno vrnile svate z nevesto in ženinom v pristan Zaka, odkoder so jih jekleni konjički odpeljali na poročno gostijo v hotel Lek v Kranjski Gori. Pred hotelom jih je pričakala glasbena skupina Trio. Praznovanje je ob glasbi in veselem razpoloženju trajalo do zgodnjih jutranjih ur.

Novoporočencema in njuni družini voščimo lepo sožitje in obilo božjega blagoslova!

Stanko G.

MANNHEIM

Cecilija Mulej – 90-letnica

V Frankenthalu blizu Ludwigs-hafna in Mannheima živi devetdesetletnica Cecilija Mulej. Doma je iz iste župnije kot blaženi Anton Martin Slomšek, iz Ponikve na Štajerskem. Poročena je bila z Antonom Mulejem, ki je bil med drugo svetovno vojno mobiliziran v nemško vojsko in je kmalu padel. Tako je ostala sama s sinom in

*Mladoporočenca
Aleksandra in
Boris Hrala*

90 let Cecilije Mulej

hčerjo Marijo. Doživela je podobno usodo kot mnogi Štajerci: oblast jo je postrani gledala, ker je njen mož padel v nemški vojski, od nemške države pa tudi ni dobivala pokojnine. Od leta 1961 je živila pri hčerki Mariji, ki je dobila zaposlitev kot medicinska sestra. Z njo je potem šla v Nemčijo. Vendar se je morala tudi v Nemčiji dolgo boriti za svoje pravice, ki so jih ji le postopoma priznavali. Leta 1969 sta prišli s hčerjo v Frankenthal, kjer živita še danes. Marija je kmalu postala vodilna medicinska sestra na ginekološkem oddelku. Ko je letos dopolnila šestdeset let, so ji za slovo napisali lepo spričevalo: pridna, sposobna samostojno odločati, sposobna konstruktivno povedati kritiko in tudi sama sprejeti kritiko. Medtem se je leta 1980 poročila in prevzela priimek Werling. Z možem, ki je po šestnajstih letih zakona umrl, ima hčerko. Zdaj, ko je upokojena, še bolj skrbi za ostarelo mamo, obenem pa je začela študirati ekonomijo, ker jo študij veseli in še noče samevati doma.

Dva šestdesetletnika v Schwarzwald

Slavko Kramar in Tomaž Golob imata marsikaj podobnega: oba sta rojena pred šestdesetimi leti, oba imata tri otroke in od teh dva sinova dvojčka ter hčer. Le pri vnukih se razlikujeta: Slavko ima dva vnuka, Tomaž pa že pet.

Slavko je prišel v Nemčijo leta 1965 iz Prekmurja. Večino svojega življenja je preživel na gradbiščih, saj je priden zidar. V Vöhrenbachu si je zgradil lepo hišo, vendar je njegova največja želja, da bi se potem, ko bo upokojen, vrnil v rodno Prekmurje.

Tomaž je iz Tržišča na Dolenjskem prišel v Nemčijo tri leta za Slavkom, leta 1968. Najprej se je ustavil v Herbolzheimu, po devetih letih pa je firmi, kjer je zaposlen, sledil v Eisenbach v visokem Schwarzwald na tisoč metrih nadmorske višine. Tudi on si je zgradil lepo hišo, ki bo po upokojitvi občasno samevala, saj si tudi želi vsaj nekaj časa živeti v drugi hiši, zgrajeni v domovini.

Janez Modic

Slavko Kramar in Tomaž Golob sta praznovala 60 let življenja.

MÜNCHEN

Šolsko leto v župnijski slovenski šoli smo pričeli 13. septembra. Otrok ni veliko. Zato pa je pouk toliko bolj oseben. Veseli smo, da imamo tudi predšolsko skupino, iz katere bodo, vsaj tako upamo, prišli novi učenci. Poučujemo verouk, slovenščino in domoznanstvo. V letošnjem letu spet načrtujemo odrsko uprizoritev. Tokrat smo se odločili za priredbo znane Grimmove pravljice VOLK IN SEDEM KOZLIČKOV. Požrtvovalna mladinka Petra Hulicius je že naslikala kulise, šolarji pa se pridno učijo besedilo.

Skupina za malčke je pričela srečanja konec septembra. Vodi jo sodelavka teologinja Barbara Poderžaj, ki si je že v domovini nabrala veliko izkušenj pri delu z otroki. Mamice se bodo s svojim naraščanjem sestajale enkrat tedensko ob ponedeljkih ob 10.00 dopoldne. Namen srečanj je, da bi malčkom omogočili prve korake v socialnih stikih zunaj družine ter se ob igri in petju vraščali v slovensko omiko. Vabljeni so vse mamice pa tudi očetje, ki želijo, da njihovi otroci ne bi pozabili svojih korenin.

Biblični krožek se bo odslej srečeval enkrat mesečno, na vsako drugo nedeljo v mesecu, po slovenski maši v župnišču. V letu Svetega pisma je primerno, da se globlje seznanimo s »knjigo vseh knjig«. Doslej smo nekoliko globlje spoznali evangelista Marka, nekatere Jezusove prilike, očaka Abrahama, Joba, kralja Davida. Sedaj bi radi nekoliko več zvedeli o življenju in delovanju prve Cerkve, kakor nam to opisujejo Apostolska dela. Vsi, ki vas zanima Sveto pismo, ste pri srčno vabljeni.

STUTT GART

Vinska trgatev

Letos je bila trgatev še posebej bogata in sladka. Prav tako je bilo tudi prvo jesensko množično srečanje rojakov iz Stuttgarta in okolice. V soboto, 20. septembra, smo se ob 17. uri zbrali k maši v cerkvi sv. Elizabete v Esslingenu. Med mašo je prejela krst mala Anja Arh. Slovesnost je obogatil mladinski pevski zbor iz Semiča, ki ga je spremljal tudi nekdanji župnik v Stuttgartu, gospod Janez Šket. Liturgična skupina je to mašo še posebej skrbno pripravila, kar je prispevalo k zares lepemu in žlahtnemu doživljanju Jezusove navzočnosti med nami. Po maši je bilo veselo praznovanje v dvorani pod cerkvijo. Poleg mladih gostov iz Semiča je za lepo razpoloženje poskrbel domači ansambel Planet X. Opolnoči, potem ko je že nekajkrat zmanjkalo vina, so številni rojaki župniku nazdravili za njegov rojstni dan s šampanjcem. Pridni župnijski sodelavci in sodelavke pa so sproti poskrbeli za čudež v Kani galilejski. Letošnja vinska trgatev zares ni bila kar tako. Bogu hvala za dar veselja in prijateljskega srečanja z rojaki iz domovine in vsemi, ki so na to srečanje prišli.

Maša v naravi – Magdstadt pri Böblingenu

V nedeljo, 21. septembra, je bila ob 11. uri na družabnem prostoru ob gozdiču v Magdstadtu pri Böblingenu zahvalna sveta maša, ki jo vsako leto prireja Društvo slovenskih muzikantov iz Sindelfingna. Bogato pripravljen oltar – krasili so ga sadovi letošnje jeseni – , izredno lepo vreme, številna udeležba in gostje iz Semiča, mladinski pevski zbor in župnik Janez Šket, vse je izzvenelo v sozvočje lepega, prist-

nega in žlahtnega. Tudi to mašo so člani verske skupnosti iz Böblingena in člani Društva slovenskih muzikantov iz Sindelfingna še posebej skrbno pripravili. Po maši je nastopil še moški pevski zbor Moj šocelj pod vodstvom dirigenta Jožeta Rabuze in številni harmonikarji, ki so poskrbeli, da je bil piknik, ki je sledil, zares slovensko vesel in doživet. Obdarovani so bili gostje in tudi župnik dr. Zvone Štrubelj, ki je prav na ta dan obhajal svoj rojstni dan. Mladi gostje iz Semiča so tako sklenili svojo mini turnejo in prvi nastop v tujini in se v popoldanskih urah vrnili domov.

Romanje k Mariji v Einsiedeln

V nedeljo, 28. septembra, smo se s polno zasedenim avtobusom podali na romanje k Mariji v Einsiedeln v Švico. Vreme je na začetku obljubljal lep dan. Zdržalo je do prvih popoldanskih ur. V romarski cerkvi smo se udeležili lepega in slovesnega obreda romarske maše, ki jo je vodil ljubljanski pomožni škof Alojzij Uran. Še posebej smo se razživeli pred milostnim kipom Matere Božje v majhni kapelici, kjer smo prepevali litanije in se v posebni molitvi izročili Mariji.

Letos je romanje potekalo v znamenju 35-letnice slovenskega misijona v Švici. Po dobrem kosilu nas je blagoslovil še dež. Zaradi dolge poti, ki smo jo imeli še pred seboj, se žal nismo mogli v celoti udeležiti popoldanskega programa romanja, ki je potekal na dvorani v Einsiedelnu. Veselo razpoloženje smo doživljali še naprej na štiriurni vožnji domov. Tudi to romanje je dalo poseben pečat naši župnijski skupnosti, za kar Bogu in Mariji izrekamo iskreno zahvalo.

Trojni družinski praznik pri Sinkovičevih v Stuttgartu

Sedmega septembra smo se pri nedeljski maši spomnili 35. obletnice poroke Martina in Fanike Sinkovič. Martin je med drugim član župnijskega pastoralnega sveta. Ob tej priložnosti sta ministrirala sinova Andrej in Robert, ki sta bila pred leti redna ministranta, v tem letu pa sta se poročila: Andrej z Rosando Štukelj na Bledu, 9. avgusta, in Robert z Danijelo Höppner v Dachavu 20. junija. Pred slovesnim blagoslovom so oče Martin in sinova Andrej in Robert svojim ženam izročili šopke rož. Vsem trem zakonskim parom že-

35. obletnica poroke zakoncev Sinkovič s svojima sinovoma Andrejem in Robertom in njunima družicama

limo veliko sreče, zvestobe in božjega blagoslova.

**Gospod Marjan Demšar
šestdesetletnik**

V četrtek, 11. septembra, je dopolnil šestdeset let naš zvesti sodelavec, član župnijskega pas-

Marjan Demšar se zahvaljuje za 60 let življenja.

toralnega sveta, gospod Marjan Demšar iz Schorndorfa. V imenu slovenske župnije smo mu čestitali pri nedeljski maši 21. septembra v Schorndorfu. Bog naj ga spremlja in ohranja zdravega še naprej.

**Kar je Bog združil, tega naj
človek ne loči**

V soboto, 6. septembra, sta si v lepi Marijini romarski cerkvi v Neusaßu v okolici Heilbronna obljubila zvestobo ženin Darko Gaube in nevesta Stefanie Heidt. Ekumensko poročno slavlje sta vodila evangeličanski župnik Karl Gerlinger in slovenski katoliški župnik dr. Zvone Štrubelj. Mladoporočencema želimo veliko božjega blagoslova in zvestobe.

V soboto, 6. septembra 2003, sta v mariborski stolnici sklenila krščanski zakon Renata Najvirt in Toni Andreas Bosnar. Zakoncema že-

Stefanie Heidt in Darko Gaube sta se poročila v cerkvi sv. Jožefa.

Renata Najvirt in Toni Andreas Bosnar sta rekla srečni da.

limo sreče, veselja, razumevanja in božjega blagoslova.

Krst

Med slovesno mašo ob prazniku vinske trgatve v Esslingenu je prejela sveti krst Anja Arh, drugi otrok v družini Franca in Renate Arh. Novokrščenko smo slovesno in z veseljem sprejeli v našo versko skupnost, družini Arh pa želimo veliko blagoslova pri vzgoji in skupni rasti.

Slovo od naših rojakov

Nada Krötz, z dekliskim priimkom Košenina, se je rodila 23. 6. 1949 v Celju. Kot osemnajstletno dekle je prišla v Nemčijo, najprej v Berlin in nato v Urbach. Leta 1971 se je poročila v Schorndorfu, pet let pozneje se je rodila njena hčerka Sandra. Neozdravljiva bolezen se je pojavila že leta 1996. Vedno je upala na ozdravljenje. Njen veseli značaj ji je pomagal sprejeti vse preizkušnje zadnjih let, mesecev in tednov. Lani septembra je z večjo skupino rojakov poromala k Mariji v Einsiedeln. V Schorndorf je rada prihajala k nedeljski maši. Obisk slovenskega duhovnika v domu za umirajoče v Weinbergu in prejem

Za Anjo Arh iz Esslingena je bila krstna slovesnost veliko doživetje.

Pokojna Nada Krötz

zakramentov za umirajoče ji je veliko pomenil. Tiho je odšla s tega sveta 30. julija 2003. Pogreb je bil 5. avgusta v Plüderhausnu v spremstvu nemškega in slovenskega duhovnika ter številnih rojakov in domačinov. Naj se pri Bogu veseli in prosi za nas. Hčerki Sandri z družino in vsem sorodnikom izrekamo v imenu slovenske skupnosti iskreno sožalje.

Milan Grohar je bil rojen 9. septembra leta 1949 v Kranju na Gorenjskem, v delavski družini z devetimi otroki. V rojstnem mestu Kranju se je izšolal za strojnega ključavničarja in nekaj časa delal doma, pri 24 letih pa odšel v Nemčijo in se v Sindelfingnu takoj zaposlil pri Mercedesu. S tridesetimi leti se je poročil z življenjsko družico Slavico. Rodila sta se jima dva sinova: Andrej in Mark. Kakor hitro bi bilo mogoče, to je pri 58 letih, ki jih žal ni dočakal, se je mislil upokojiti in oditi v ljubljeno Slovenijo, v Smlednik, kjer je skupaj s svojo družino zgradil tudi hišo. Njegovo življenje je bilo delavno, napolnjeno s pridnostjo in garanjem, z ljubeznijo do družine, s stalno pripravljenostjo pomagati

Pokojni Milan Grohar

drugim in seveda s hrepenenjem po domovini in po domu. Pred kratkim, natančneje pred tremi meseci, se je pojavila zahrbtna bolezen, ki se ji je upiral z veliko volje do življenja. Ključa ozdravitve pa ni bilo. Mirno je zaspal v Gospodu, potem ko je štiri dni pred smrtjo prejel zakramente za umirajoče, v nedeljo, 7. septembra 2003, v bolnici v Sindelfingnu. Na njegov rojstni dan, 9. septembra, smo se številni rojaki poslovili od njega v pokopališki kapeli v Sindelfingnu, dva dni zatem je bil pokopan v domači zemlji, v Kranju. Ženi Slavici in sinovoma Andreju in Marku izrekamo sožalje in obljublamo spomin v molitvi.

ŠVICA IN LIECHTENSTEIN

Vso srečo v domovini

Slovenska skupnost v Švici se je v mesecu septembru poslovila od nekaterih dragih rojakov, ki se vračajo v domovino:

Skupnost v Zürichu bo nadvse pogrešala zakonca Metoda in Martino Fikfak. V imenu vseh

lahko iskreno rečem, da se brez njune dejavne prisotnosti med nami ni skoraj nič zgodilo. Povsod in vsem sta znala ponuditi svoje roke in svoje srce, svojo brezmejno velikodušnost. Občudovati smemo njuno tako toplo in iskreno vero, ki kliče k posnemanju. Čeprav je tovrnjak s prtljago že odpeljal proti domovini, sta se želela pred odhodom še pridružiti našemu vsakoletnemu romanju v Einsiedeln. Pri darovanju sta v narodnih nošah prinesla na oltar darove kruha in vina in se Mariji zahvalila za preteklost ter ji posvetila prihodnost. Mene in vse ostale je resnično zbolela ta ločitev, ko smo se pred cerkvijo še zadnjič objeli in sta takoj po maši morala oditi.

Predraga Metod in Martina! Spremlja vaju naša molitev, naša ljubezen, prijateljstvo, vse, kar bi vama mogli dobrega izreči in želeti. Bodita srečna, zdrava in se čim pogosteje vračajta med nas! Bodita blagoslovljena na novem domu v Radovljici.

Martina in Metod Fikfak sta se odločila, da se vrneta v rodno Radovljico.

Odkar sem v Švici, nisem pri mašah v Bernu nikoli opazil odsotnosti gospe Veronike Lehmann-Kokot. Dopolnila je 83 let, a v njej bije srce mladenke. Ko sem jo vsakokrat po maši peljal domov, sva se po poti marsikaj pogovarjala. Že prvič mi je bolj omahujoče zaupala, da si želi vrnitve v domovino. Vsakokrat je bila njena želja močnejša in bolj izrazita. Priporočal sem ji, naj čimveč moli za našo skupnost v Bernu, da bi se okrepila. Obljubila je in Bog jo je uslišal – videti je, da se je skupnost opazno pomnožila. Vem, da je Veronika bila pravi blagoslov za nas in kar stisnilo me je pri srcu,

Marinka Verdonik iz St. Gallena ima novega življenjskega sopotnika – Abrahama (na sliki ga ni videti).

ko mi je na drugo nedeljo v septembru rekla: »Danes sem zadnjič med vami. Vračam se v domovino.« Saj ji to srečo iskreno privoščimo, a jo bomo vendar pogrešali. Če tega koraka ne bi storila sedaj, bi ga gotovo nikoli več ne. In to smo posebej ganjeno začutili, ko je ob koncu maše solzna vstala in je vsem povedala, kako nas ima iskreno rada. Obljubila nam je, da bo vztrajala v molitvi za nas in na to se smemo zanesti.

Veronika, hvala vam za vse. Naj vam Bog nakloni srečno jesen življenja v domovini!

David Taljat

OZVANILA IZ NAŠIH ŽUPNIJ

ANGLIJA

SLOVENSKE MAŠE V ADVENTNEM IN BOŽIČNEM ČASU

DERBY: nedelja, 30. nov., ob 3.00 pop.
 ROTHWELL: sobota, 6. dec., ob 3.00 pop.
 KEIGHLEY: nedelja, 7. dec., ob 4.00 pop.
 ABERDARE: sobota, 13. dec., ob 11.30 dop.
 LONDON: nedelja, 14. dec., ob 3.00 pop.
 CHAPEL END: nedelja, 21. dec., ob 3.00 pop.
 BEDFORD: sredo, 24. dec., ob 8.00 zvc.
 Maša sv. večera v župnijski cerkvi na Midland Road.
 ROCHDALE: petek, 26. dec., ob 3.00 pop.
 Božična maša v kapeli póljskega kluba.
 LONDON: nedelja, 11. jan. 2004, ob 3.00 pop.
 Praznik Jezusovega krsta.

LEPO VABLJENI!

SPOVED - kdor bo želel opraviti adventno ali božično spoved, bo imel za to dovolj priložnosti ob naših srečanjih pred sv. mašo ali pa tudi po njej.
 OBISKI BOLNIKOVI - kot vedno v vseh krajih po vnaprej danem ali neposrednem obvestilu.

NAŠA LUČ - naročnina za leto 2004 je £15. Plačate jo lahko župniku osebno ali po pošti na župnikov naslov v Londonu. Prosim, če bi naročnino poravnali do božiča ali vsaj do novega leta.

BELGIJA IN NIZOZEMSKA

Sporod slovenskih maš v Belgiji in na Nizozemskem

Drage rojake ponovno obveščam, da se je s smrtjo g. Gaberca tukaj tudi marsikaj spremenilo. En duhovnik, ki je zdaj ostal na področju Beneluxa, ne more nadaljevati z enakim sporedom kot prej dva. Upam, da boste z razumevanjem sprejeli naslednji spored:

Prva nedelja v mesecu: Heerlerheide ob 8.30; Bruselj, Av. de la Couronne 206 - 16h. (Po maši vedno sledi prijateljski pogovor ob medsebojnem obdarovanju z dobrotami, ki jih prinesete s seboj, kavici ali rujni kapljici).

Druga nedelja: Genk - 9h; Eisdén - 10.30

Tretja nedelja: Charleroi - v kapeli St. Joseph ob 11. uri; Mons - 16h
 Lepo vabljeni vsi rojaki. Po maši bom rad prišel na obisk k vašim družinam, da vas čimprej od blizu spoznam. Posebej prosim, da mi poveste, če je kdo starejši in ne more več k skupni maši, ali bolan doma ali v bolnišnici.

Slovenska folklorna skupina vabi na svojo letno veselico v soboto, 22. novembra v Fa-Si-La centru v Schinveldu, 23. nov. pa nadaljevanje v centru t'Stroäfte in Landgrafu. Karte in preprodaji so € 7, na dan privedite pa € 8. Veselijo se našega obiska.

NEMČIJA

Svete maše v novembru 2003

STUTTGART, sv. Konrad: 2., 9., 16. in 23. novembra (mladinska maša ob sklepu mladinskega seminarja) ob 16.30.

BÖBLINGEN, sv. Bonifacij: 2. novembra ob 9.45.

SCH. GMÜND, kapela sv. Jožefa: 9. novembra ob 9.30.

SCHORN DORF, kapela pri sestrah: 16. novembra ob 9.00.

AALEN, sv. Avguštin: sobota, 22. november ob 17.00.

HB-BÖCKINGEN, sv. Kilian: vabljeni v Oberstenfeld, 23. 11. ob 9.00.

OBERSTENFELD, Srce Jezusovo: 26. oktobra ob 9. uri.

ESSLINGEN, sv. Elizabeta: 30. november ob 17.00. Ponovitev zlate maše g. Cirila Turka.

SLOVENSKI DOM: župnijska pisarna je odprta v torek in petek od 9.00 do 12.00. V torek, sredo in petek tudi od 16.00 do 19.00 ure ter vedno po maši.

SOBOTNA ŠOLA. Stuttgart: 29. novembra v Slovenskem domu od 10. do 12. ure. V mesecu decembru bo šola: 6. decembra - prihod sv. Miklavža ob 16. uri; 15. decembra od 10. do 12. ure.

REUTLINGEN

BAD URACH, sv. Jožef: v soboto, 8. novembra ob 17.00.

PFULLINGEN, sv. Wolfgang: v soboto, 15. novembra ob 16.45.

VABIMO VAS

1. Prvega novembra na praznik vseh svetih: ROMANJE K AVE MARIJI, ob 14. spovedovanje, ob 15. zahvalna maša in molitve za rajne.

2. Od 14. do 16. novembra DRUŽINSKI SEMINAR, ki ga vodi pomožni koprski škof Jurij Bizjak. Potekal bo v Schrambergu blizu Rottweila.

3. Od 21. do 23. novembra prav tako v Schrambergu MLADINSKI SEMINAR, ki ga vodijo mladi glasbeniki iz Slovenije. Sklep z mladinsko mašo v Stuttgartu.

4. PONOVI TEV ZLATE MAŠE g. Cirila Turka bo v nedeljo, 30. novembra v Esslingenu.

Marko Kremžar:

LETO BREZ SONCA

Ob nasprotni steni, levo od vrat, sem zagledal ata, ki je stal na svoji »parceli« tal, ki jo je predstavljala temna vojaška odeja. Na tleh ob steni pa sta sedeli mamica in tetka. Veselo smo se pozdravili. O njuni izčrpanosti, ki naju je z atom pred nekaj dnevi tako skrbelo, ni bilo več sledu. Tudi dejstvo, da smo ostali brez vsega, se mi zdi, nas ni preveč težilo. Ko sem se ozrl po dvorani, sem videl nekaj znanih, največ pa neznanih obrazov, a sem se z vsemi na daleč pozdravil in izmenjal nekaj besed. Zdaj so bili to naši sosede. Ni bilo težko opaziti, da je bila večina od njih boljše preskrbljena. Nekateri so imeli pri vzglavju nahrbtnike, nekateri kovčke, drugi velike torbe in zavoje. Tudi z odejami in celo z rjuhami je bila večina kar dobro založena. Glede na tako obilje so bili naši res veliki reveži. Videl sem, da ležijo tako kot vsi na odejah, a ne vem, kdo jim jih je priskrbel. S seboj jih niso prinesli. Atova aktovka s srajco in copati, ročni torbici, ki sta ju prinesli mama in teta pa njuna dežnika je bilo vse, kar so premogli. V primerjavi z njimi sem bil celo jaz s svojim kolesom pravi kapitalist. Pa smo bili vseeno veseli. Že samo to, da je bila mama spet zdrava in korajžna kot vedno, je bilo dovolj lepo, da smo bili Bogu hvaležni.

Ob drugi priložnosti smo šli skupaj na sprehod.

Obiskali smo vetrinjsko cerkev in stopali lepo drug ob drugem po nam neznani poti. Hodili smo počasi in si ogledovali okolico. Kar stopi od nekod pred nas angleški vojak in nam pričenja govoriti in kazati z rokami, da ne smemo naprej. Fant se nam je lepo posmehal, ko smo se nekoliko začudeni obrnili. Bilo je prvič, da sem opazil okrog taborišča angleško stražo. Ker je bil vojak prijazen, nisem imel občutka, da nas ima za ujetnike, prej da je šlo za navaden vojaški ukrep, kjer je »off limits« precej vsakdanji pojav. Obrnili smo se v drugo smer, kjer nismo naleteli na nobenega angleškega vojaka več.

Da taborišče res ni bilo posebno zastraženo, sva se prepričala neko popoldne tudi z Zmagom. Šla sva na sprehod iz taborišča po cesti proti zahodni strani. Na desni je bilo odprto polje, na levi za jarkom pa pas grmovja. Skozi grmovje sva videla drugo, nekoliko manjše taborišče. Prisluhnila sva kričanju, ki ga je bilo slišati na cesto. Bili so Srbi. Nisva razločila, če so bili

»dobrovoljci« ali četniki, ker niso bili v uniformah. Kmalu sva opazila, da gre za pretep. Večja skupina je bila zbrana okrog mlajšega moškega v majici in kričala nanj. Slišati je bilo groznje, da ga bodo ubili. Fant se je otepal, nato se zvil iz obroča in zbežal po taborišču, nekaj ostalih pa za njim. Slišati je bilo kričanje na pomoč, pa groznje preganjalcev, ko so izginili med šotori ob splošni brezbriznosti ostalih, ki so postajali tam okoli. To niso bili več vojaki. Ko popusti disciplina, ko se vojak na zunaj spremeni v civilista, izgubi smisel, ki ga je prej povezoval s tovariši v enoto. Vsa energija, ki jo je kot vojak usmerjal v skladu s povelji, je zdaj sproščena, a brez tistih meja, katerim se je prej prostovoljno podrejal. Tovarištvo se skrči na ožji krog, posameznik pa večkrat ne zna živeti samostojno, brez konflikta in brez nasprotnika. Če ga ni, si ga ustvari. Za zdrav, miren prehod v civilno življenje je potreben čas.

S prijateljem sva se spogledala. Kakšno nasprotje z urejenim domobranskim taborom, kjer so častniki kljub vsemu brez napora obdržali s samospoštovanjem tudi avtoriteto in kjer je najosnovnejši vojaški red pomagal fantom, da so tudi razoroženi ohranili dostojanstvo.

(Bern) Gospa Veronika Lehmann Kokot se je vrnila v domovino.

Nekateri menijo, da bi se domobranci rešili, če bi se preoblekli v civilne obleke. Ta ali oni morda. Vendar ali je verjetno, da jugoslovanske oblasti ne bi zahtevale njihove vrnitve, če bi se dvanajst tisoč mož in fantov pomešalo med civilne begunce? Ali ne bi v takem primeru Angleži vrnili vseh, kot so naredili s kozaki v Lienzu? Kdo ve.

Vrnitev

V soboto, 26. maja, je padla med nas vest, da krenemo drugo jutro na pot. Komandir čete nas je sklical v zbor in povedal, da je tehnični bataljon, katerega del je bila naša četa, določen, da odide s prvim transportom v Italijo, kjer mora pripraviti taborišče za ostalo vojsko.

Hoteli smo vedeti, kje bo to taborišče, vendar ni nihče dobro vedel. Govorilo se je, da blizu Palmanove. Do tja nas bodo prepeljali z vlakom, ki bo odpeljal s Podrožice. Treba se je bilo pripraviti.

Skočil sem povedat novico domačim v tovarno. Ugibali smo, kam gremo in če bodo prišli za nami tudi civilni begunci. Upali smo, da nas bodo vse prepeljali v Italijo. Obljubil sem, da se pridem še poslovit, pa se vrnil k četi, kjer so bile priprave za odhod silno kratke. Vladal je splošen nemir.

Proti večeru, ko sva z Zmagom sedela pred šotorom, sva dobila nepričakovan obisk. Dve moščanski dekleti, ki sva ju sicer poznala, a nisva niti vedela, da sta v taborišču, sta se znašli pred nama. Prišli sta s predlogom, naj jima posodiva kolesi. Res sva nameravala pustiti kolesi pri naših, ker ju na pot s kamioni ni bilo mogoče vzeti, zdaj pa naju je presenetila prošnja prijaznih deklic. Povedali sta, da se zbira družba fantov in deklet, ki nameravajo v Italijo za nami kar s kolesi. Nima vsak take sreče, da bi ga Angleži prevažali po Evropi, sta se šalili. »V Italiji vama bova kolesi vrnili,« sta obljubili. Privolila sva, jima izročila kolesi in želeli smo si nasvidenje v sončni Italiji.

Ko sem se drugo jutro, v nedeljo, 27. maja, poslavljaval v tovarni od ata, mame in tetke, sem jim povedal, da sem kolo posodil in komu. Mislim, da so se oddahnili, da jim ne bo treba skrbeti za kolesi. Po hitrem slovesu sem stekel k četi, ki se je počasi odpravljala proti cesti, kjer so že čakali angleški tovornjaki.

Kot je pri vojaki navada, smo morali ob kamionih spet čakati. Ves tehnični bataljon je stal na robu ceste v dvojni vrsti, lepo razdeljen na čete in vode. Častniki so hodili gor in dol in nihče ni vedel, kaj še čakamo. Pred nami je bila dolga vrsta tovornjakov. Imeli so

prizgane motorje. Poslušal sem enakomerno brnenje in gledal težki pločevinasti pokrov enega od njih, ki se je rahlo stresal prav pred mano. Na njem je bilo vtisnjeno meni nepoznano ime: Dodge. Okrog se je nabralo vse polno civilnih beguncev, ki so radovedno gledali, kako odhajajo prvi domobranci, da jim v Italiji pripravijo prostor. Med njimi sem zagledal ata. Skočil sem k njemu, še enkrat sva se poslovila.

Potem je prišlo povelje. Pričeli smo lesti na olivno zelene tovornjake, ki so bili prekriti s plattami enake barve. S prijateljem sva se spravila na vozilo lahkih src in še lažjih nahrbtnikov. Od zdaj naprej bodo za nas skrbeli zavezniki. Ko je kolona krenila na pot, sva si z atom še pomahala, nato mi je taborišče izginilo izpred oči.

Dolga vrsta tovornjakov se je vila po zeleni Koroški. Vso pot smo peli domobranske pesmi in uživali razgled. Bil je lep sončen dan.

Na postaji, ki je nosila nemško ime »Maria Elend«, a je po naše Podgora, nas je čakal dolg tovorni vlak. Ni nam bilo všeč, da bomo potovali v zaprtih tovornih vozovih pa tudi ne, da so Angleži povabili častnike in njih žene v poseben potniški voz takoj za lokomotivo. Prvič smo bili ločeni od svojih oficirjev.

Ko smo stali pred postajo in čakali, da se vkrcamo, so nam Angleži rekli, da nas bodo še enkrat preiskali. Mislili smo, da bodo iskali, če imamo še kako orožje. V dolgi vrsti smo stopali drug za drugim skozi nekako nizko lopo, kjer so stali levo in desno angleški vojaki in nas pretipavali. Pa niso iskali orožja, temveč ure in nalivna peresa. Če se je kdo upiral, so surovo kričali in marsikatero uro iztrgali s silo. Vrsta se je hitro pomikala proti izhodu in ni bilo časa pa tudi ne priložnosti za protest. Doživeli smo prvo razočaranje nad zavezniki. Res da v lopi ni bilo nobenega oficirja, a stali so zunaj in gledali stran. Čutili smo, da se nam dela krivica, ki se ji ne moremo upreti in se nad njo tudi ne pritožiti. Bili smo vojska brez orožja, ločena od svojih častnikov.

V vsakem tovornem vagonu nas je bilo po sedemdeset domobrancev. Čeprav smo odšli iz Vetrinja urejeni po četah, smo bili zdaj že malo pomešani med seboj. Okrog sebe sem videl kar nekaj neznanih obrazov. Bili so domobranci iz druge čete, ki je bila tako kot mi deljena tehničnemu bataljonu.

Ko so nas Angleži porazdelili po vlaku, smo ugibali, koliko časa bo trajalo potovanje. Stali smo precej natičeni drug ob drugem in ker ni bilo stranišč, nas je skrbelo, kako bomo to uredili, če bo pot dolga. Nekateri so vedeli povedati, da je Palmanova blizu, da bomo le zapeljali čez Karavanke, pa bomo tam. Potem smo slišali treskanje vrat. Angleški vojaki so zapirali vagon. Tudi naša so se sunkoma zaprla. Zaslišali smo rožljanje zapahov. Od znotraj vrat ni bilo mogoče odpreti. Nekdo je ugibal, da je to verjetno potrebno, ker nas peljejo v Italijo in gre vlak čez mejo. Nejevoljni smo bili na Angleže, ker nas prevažajo kot živino, a ker smo blizu jugoslovanske meje, je morda le bolj varno, da so vagoni zaprti, smo ugibali. Slišali smo, da so se partizani umaknili s Koroške, a človek nikoli ne ve, kje je ostal še kateri skrit. Konec koncev so Angleži odgovorni za našo varnost in če se njim zdi, da je treba vrata zakleniti, verjetno ne more biti narobe.

Ko je vlak potegnil, sem se ogledal okrog sebe. Nedaleč od naju z Zmagom sem opazil, da je naslonjen na steno vagona moj prijatelj Bine Magister, malo naprej pa njegov brat Marjan. Kaj počneta ta dva v našem vagonu? Ker se že dolgo nismo videli, smo se veselo pozdravili. Bine, nekoliko starejši od mene, je bil aktiven član Slovenske legije. Kolikor mi je bilo znano, ni šel k domobrancem. Novembra, ko je nemški gestapo pozaprl domobransko ilegalno poveljstvo, je polovil tudi precej vidnejših članov Slovenske legije. Aretacije so sledile še meseca decembra. Med temi je bil Bine in ko sem zadnjikrat slišal o njem, so rekli, da ga imajo Nemci zaprtega v Ljubljani na sodišču. Povedal je, da je bil spuščen tik pred umikom in da se je takrat pridružil domobranski enoti, s katero je imel stike že prej kot ilegalce. Ker v Vetrinju formalno ni spadal k

nobeni četi, so ga nekaj dni pred odhodom vtaknili med nas. Bil je zadovoljen, da bo prišel v Italijo med prvimi.

Njegova pot na Koroško ni bila tako enostavna kot moja. Ko je njegova četa prišla do Kranja, so slišali, da so na oni strani gora partizani. Komadir, ki je bil tudi član Legije, mu je naročil, naj odideta z bratom Marjanom čez planine in pregledata, kakšen je položaj na Koroškem. Ker sta bila doma iz Šentvida in sta prišla v Ljubljano po nemški zasedbi z družino kot begunca, naj bi te kraje bolje poznala. Res sta šla čez gore do Drave in se vrnila po isti poti s sporočilom, da so na drugi strani partizani pa tudi že Angleži. Potem je s svojo enoto ponovno in brez zaprek prepešal do Vetrinja. Vožnja z vlakom, čeprav v tovornem vagonu, je bila vendarle napredek.

Vlak je hitro pridobil hitrost in zavil pri Podrožici na levo, skozi predor, v Jugoslavijo.

Spogledali smo se. Nismo mogli misliti, da bi nas izročili partizanom. Morda je kaka pomota ali pa so komunisti s prevaro spremenili vlaku smer. Zmago je, kot sin strojevodje vedel, da ni težko premakniti kretnic. Tak premik bi bil dovolj, da bi vlak namesto proti Italiji krenil v Titovo, rdečo Jugoslavijo. Postajalo nam je tesno pri srcu.

Za večino od nas so bili to neznani kraji. Nekateri so vedeli povedati, da se tudi pri Jesenicah odcepi proga v Italijo. Morda je prehod iz Avstrije v Italijo porušen in nas nameravajo prepeljati v Palmanovo čez Jesenice? Morda so Angleži prav zaradi tega tako skrbno zaprli vagona.

(Belgija) Slavko in njegova soproga ter Mici s svojim možem.

(Bad Urach) Zanimanje za šolo raste že pri najmlajših.

Tisti, ki so bili blizu kake razpoke v leseni steni vagona, so skušali ugotoviti, kaj se dogaja zunaj. Nekdo je na ovinku opazil, da sedi na strehi zadnjega voza vojak s puško. Zdaj so vsi čakali ob špranjah na naslednji ovinek. Jaz sem stal blizu prednje stene, ki je bila obrnjena v vagon pred nami in tako ni imelo smisla, da bi poskušal kaj videti. Zmago je stal zamišljen ob meni in z Binetom sva se spogledala. Bil je mnenja, da bo vlak zapeljal pri Jesenicah na desno, proti Italiji. Če bi se zgodilo drugače, bi bil to mednarodni konflikt, saj smo bili Slovenska narodna vojska, pod varstvom zavezniških čet. Mar ne? Tudi jaz sem glasno prepričeval sebe in druge, da ni razloga za kako paniko. Vojak na koncu vlaka je gotovo del angleškega spremstva, ki skrbi, da pride transport varno v Italijo.

Vlak je zapeljal na nov ovinek. Nekdo je zakričal: »Partizan je!« Vsi smo vedeli, kaj to pomeni. V vagonu je zavladal molk. Čakali smo na Jesenice. Tu smo se ustavili. Slišali smo slovenske glasove, ljudje so hodili ob vozovih, a nismo razumeli, kaj se pogovarjajo. Kmalu se je vlak spet premaknil; ko je zavozil z jeseniške postaje, je rekel Zmago: »Proti Ljubljani nas peljejo ...«

Zdaj ni bilo več dvoma. Bili smo izročeni partizanom.

Vlak se je ustavil v Kranju.

V našem vagonu je vladala grobna tišina. Nihče se ni premaknil. Sprva tudi od zunaj ni bilo ničesar slišati, potem pa se je približalo kričanje. Zaslišali smo, da so se ropotaje odprla vrata enega voza, potem drugega ... Kričanje je naraščalo. »Kurbe bele!« »Prokleti belčki!« »Ali smo vas le dobili ...« Vreščanje se je stopnjevalo.

Pričeli so tolči po našem vagonu in poskušali odpreti vrata. Naenkrat se jim je posrečilo. Pred nami je zazijala odprtina, v njej pa vse polno kričečih obrazov, kap z rdečo zvezdo, rok, od katerih so nekatere vihtele puške, druge pa žugale s stisnjenimi pestmi. Hip nato je nekdo porinil skozi odprta vrata strojnico in jo nameril na nas. »Dol! Hitro dol!« so nam kričali. Proga je bila očitno toliko višja, da so partizani, ki so stali ob njej, bili precej pod nami. Strojnica, ki je premikala cev od ene strani vagona na drugo, je merila od spodaj navzgor, a ni bilo dvoma, da če prične njen lastnik streljati, ne bo ostal nihče živ. Najbližji vratom so pričeli skakati na tla. Ostali smo jim sledili.

»Prokleti belčki! Pa smo vas dobili!« Zdelo se mi je, da se kričanje okrog nas zliva v eno samo, polagoma že nerazumljivo vihro. Padalo je po nas, po hrbtih in po ramah, a udarcev nisem čutil. Bilo je pregrozno, da bi moglo biti res.

S puškinimi cevmi so nas zrinili v vrsto s hrbtom proti vlaku. Nekdo mi je potegnil iz rok vojaški plašč. Prevezel me je čuden, nepopisen strah pred vsem, kar se je godilo okrog mene. Bil sem kakor otrpel. Ko smo končno vsi stali ob vlaku, sem videl, da partizanov v resnici ni bilo veliko, a da so vsaj nekateri od njih dobro oboroženi. Postavili so se nekoliko vstran, da bi lažje streljali, če bi bilo treba.

Nekje v smeri prvega, potniškega vagona, v katerem so bili častniki z ženami, je počil strel. Koga so ustrelili? Ali se je branil ali se je ustrelil sam? Presenečen sem ugotovil, da strel ni nikogar razburil in menda tudi ne presenetil. Okrog omenjenega voza ni bilo nobenega premika. Ali so čakali, da spravijo oficirje z vlaka kasneje ali so jih že odpeljali?

(Marktstadt) Nedeljska maša v naravi

Vrsta se je pričela pomikati. Prav spredaj sem zagledal policijski oddelek, ki mu je poveljeval, mislim da, poročnik Hlebec. Do takrat nisem vedel, da so bili v našem transportu. Pred nami se je že pomikala proti mestu tudi manjša skupina srbskih vojakov, ne vem, ali četnikov ali »dobrovoljcev«. Le kdaj so jih Angleži vtaknili med nas? Potem smo prišli na vrsto domobranci.

Gnali so nas skozi Kranj. Komaj smo prišli na cesto, nas je sprejela večja skupina kričečih civilistov. Psovali so nas, tu in tam je med nas priletel kamen. Domobranski tehnični bataljon je šel svojo zadnjo pot. Še smo stopali v redu, čeprav zapuščeni, opljuvani in pretepani.

Ljudi ob cesti je bilo vedno manj, naša vrsta se je raztegnila in tako je bilo tudi partizansko spremstvo vedno bolj na redko postavljeno. Ko smo šli proti vrhu klanca, sta stopala blizu mene dva zelo mlada partizana. Bila sta pol civilno napravljena, na glavi sta imela kapi s peterokrako rdečo zvezdo, na ramah puške, ki sta jima nerodno opletali. Nista nas tepla pa tudi ne psovala. Začudeno sta gledala, kaj se dogaja. Prišlo mi je na misel, da jima ne bi bilo težko iztrgati orožja. A zakaj? Ali nas ni zapustil ves svet?

Ko smo bili spet na ravnem in smo se že bližali taborišču, sta se nam ta dva mlada partizana spet približala. Eden je stopil trdo k naši vrsti. Mislim sem, da bo pričel pretepati, pa je zašepetal: »Dajte no že značke s kap, ko pridete v taborišče vas bodo preteпали če ne snamete tistih vaših znakov ...«

Potem se je vrnil k svojemu prav tako mlademu tovarišu in rekel na glas, da smo vsi slišali: »Glej jih hudiče, kako so zavedni! Še zdaj nočejo dati s kap svojih značk.«

Večina je imela na kapah slovensko belo-modro-rdečo kokardo, ki smo jo nosili domobranci, nekateri pa tudi že srebrne ščitke slovenske narodne vojske. Bili smo ponosni na svoje značke. Po opozorilu pa smo jih le odpeli ali potrgali s čepic, jih skrili po žepih ali pa pometali v travo ob cesti, predno smo prišli do vrat koncentracijskega taborišča.

Partizani, ki so nas sprejemali ob zamreženih vratih taborišča, so nas kriče in z udarci delili v skupine po 40 mož, v vrsti po dva in dva. Ne vem, kdaj so mi iztrgali krušnjak, iz katerega sem malo prej še na klancu kljub strahu skrivaj pojedel zadnjo zalogo sladkorja. Niso pa mi vzeli skoraj praznega in zdelanega nahrbtnika. Nihče med nami ni govoril. Oziral sem se po lesenih barakah, obdanih z bodečo žico. Kaj bo z nami? Kot menda vsi v bataljonu sem se pričel tudi jaz pripravljati na smrt.

Vsako skupino so odvedli v drug konec taborišča, tako da se nismo videli med seboj. Nas so odpeljali z glavnega dvorišča nekam na levo, za barake. Postavili so nas tako, da smo imeli za hrbtom žično ograjo, za katero je bil nekak plot, pred seboj pa manjše peščeno dvorišče, ki se je nehalo s steno lesene barake. Potem so nam rekli, naj se poravnamo v eno vrsto. Pred nas je skupina partizanov namestila dve strojnici in ju pripravila za strel. Drugi so se odmaknili, strojničarja vsak s svojim pomočnikom sta ostala.

Polagoma se je pričelo mračiti. Iz drugega konca taborišča je bilo slišati drdranje strojnice in pokanje pušk. Prepričani smo bili, da streljajo naše tovariše. Enako so mislili – kot smo zvedeli kasneje – tudi oni. Upal sem, da sem na smrt pripravljen. Od nekod je prišel partizanski oficir. Stopil je desno od nas in ukazal strojničarjema: »Lezi! Nišani!« To je bila srbska komanda pred streljanjem, ki so jo prevzeli tudi slovenski partizani. Strojničarja sta legla in pomerila. Cevi strojnic sta gledali v nas in se počasi premikali levo in desno. Zdaj je manjkalo le še povelje »Pali!« in pričeli nas bodo kositi ...

Od ust do ust smo si drug drugemu šepetali: »Zmoli kesanje ..., zmoli kesanje ..., zmoli kesanje ...« Šepet je prišel z moje desne in jaz sem zašepetal tovarišu na moji levi: »Zmoli kesanje ...« Potem smo tiho čakali. Bili smo združeni za pot v večnost.

Po kratkem molku je partizan, ki je poveljeval, ukazal strojničarjema, naj vstaneta. Brezbrižno sta to storila in se pričela pogovarjati s pomočniki. Na levi jih je bilo še nekaj, ki so nas stražili od strani. Čez čas se je poveljnik spet postavil ob naši desni. Ponovil je povelje, naj ležejo k strojnicam in pomerijo ... Spet smo čakali, da pade povelje za strel. Dobro se spomnim, kako se mi je utrnilo, da bo Zmago, ki je stal na moji desni, padel, tik predno zadene krogla mene, če bodo pričeli streljati z desne. Če bodo pričeli na drugem koncu, bom padel jaz pred njim ...

Ne vem, koliko časa so merili v nas s prstom na petelinu. Potem je spet prišlo povelje strojničarjema, naj se dvigneta. Vstala sta in s pomočnikoma čakala stoje, pred njimi pa smo čakali mi. To se je ponovilo večkrat. Nisem štel kolikokrat. Čas se je ustavil.

Naenkrat so nam ukazali, naj se spet postavimo v dvostope. Odnegli so nas na glavno dvorišče, kjer smo se znašli spet skupaj ... ves bataljon. Pa nismo bili vsi. Častnikov in tistih nekaj civilistov, ki so bili z njimi, ko smo prišli v Kranj, ni bilo med nami. Tudi Srbov in oddelka ljubljanske policije nisem opazil.

Nekje za partizani sem videl nemškega vojaka, ujetnika, ki je z metlo nekaj šaril po dvorišču. Nihče se ni zmenil zanj. Kasneje sem videl, da jih je bilo v taborišču še več. Takrat pa se mi je zdelo, kot da je prikazen, ki živi v drugem svetu, zunaj navala sovraštva, ki je obdajalo nas.

Nagnali so nas v štirikot, ki so ga s strojnicami zaznamovali sredi dvorišča. Zagrozili so, da bo vsak, kdor bo stopil le korak iz vrste, ustreljen. Stali smo tesno drug ob drugem in skušali biti čim bolj pri miru, da ne bi koga nehote potisnili iz štirikota.

Nedaleč proč sem slišal glasove srbskih ujetnikov. Nje so očitno stražili srbski partizani. Ujetniki so jih glasno prepričevali, da so bili zapeljani in ponavljali, da so vsi Srbi bratje. Prosili so milosti. Med nami ni nihče prosil za milost, ne takrat in ne kasneje. Preveč jetnikov so rdeči pobili med revolucijo, da bi zdaj lahko upali.

Bil sem silno utrujen. Edino, kar sem si želel, je bil spanec. Pa so kar naprej hodili okrog nas in če se je kdo približal, je bilo, da si je koga med nami »privoščil« z udarci.

Ko je bila že trda tema, smo dobili dovoljenje, da lahko poležemo, tam kjer smo. Vsak, ki bi stopil iz štirikota, bo ustreljen. Počasi smo počepali in pazili, da ne bi koga porinili čez namišljeno črto, ki jo je varovala strojnica. Potem smo sedli, se naslonili drug na drugega in

(Essen – Moers)
Zlatomašnik g. Okorn
iz Čila med rojaki

končno polegli tako, da smo bili en sam klobčič teles. Bili smo izčrpani.

Ne vem, koliko časa sem spal, ko me je zbudilo strašno kričanje. Dvorišče je bilo v temi in le od barak je prihajalo nekaj svetlobe. Partizani so pričeli »zasliševati«. Hodili so okrog nas. Na slepo so ukazali temu ali onemu, naj vstane in stopi pred nje. Nato so ga spraševali po imenu, kje je doma, iz katere čete je, kje se je boril, potem pa pričeli vpiti, preklinjati in bítí po njem. V tehničnih četah nas je bilo precej, ki nismo bili nikdar v boju. Spomnim se, da je nekdo na vprašanje, kje se je bojeval, povedal, da nikjer, ker je kuhar. Podivjali so. »Kurba bela, ko ste nas hajkali, pa ni bilo nobenega kuharja!« Mlatili so po njem. »Kdo nas je hajkal! Kaj, kurba bela, kdo nas je hajkal?« Med ležečimi telesi sem tiščal glavo v tla in se bal, da me pokličejo. Dva partizana sta se približala. Prišla sta »zasliševati« nekega fanta nedaleč od mene. Potegnila sta ga iz gneče ter ga obdelovala z bikovkami, s pestmi in z nogami.

Čutil sem, kako domobranca, ki sta ležala deloma poleg, deloma na meni, drgetata od mraza in strahu. Tudi meni so šklepetali zobje, čeprav sem jih, kolikor se je dalo, tiščal skupaj.

Partizana, eden od obeh je imel oficirske našitke, sta se bližala. Ko sta se naveličala pretepati in suvati enega, sta izbrala novo žrtev. Vsak trenutek sem se bal, da bom na vrsti.

Ko sta se utrudila in nista mogla vihteti »bikovk«, s katerimi sta bila oborožena, sta na tleh ležeče žrtve brcala. Bila sta Slovenca, saj sta zavijala v čistem narečju, le ukazovala sta srbsko: »Diži se!« Potem pa sta izbrano žrtev spraševala, kdo je in od kod je doma. Preklinjala sta, da je bilo groza, nato pa nadaljevala s pretepanjem.

»Diži se!« Že sem mislil, da velja meni. Pa ni. Vstati je moral visok, mlad domobranec, ki je ležal skoraj tik ob meni.

Vprašala sta ga, od kod je doma. Bil je Gorenjec, iz Loma nad Tržičem. V našo četo je bil dodeljen šele na Koroškem, zato ga nisem poznal. Ko sta ga vprašala, kaj je bil, predno je šel k domobrancem, je povedal, da je bogoslovec.

Zdaj sta dobila partizana naenkrat spet prejšnjo moč. Zbila sta ubogega fanta na tla, pretepala, brcala, hkrati pa tako kričala in psovala Boga in Marijo, duhovnike in vse »belčke«, da je bilo strašno poslušati.

Bogoslovec iz Loma pa ni niti črhnil, le od časa do časa je vzdihnil skozi zobe. Slišal sem, kako je sredi udarcev šepetal: »Jezus! Jezus, Marija ...« Groza me je bilo, a občudoval sem njegov pogum in se spraševal, če bom imel toliko moči, ko pride vrsta name.

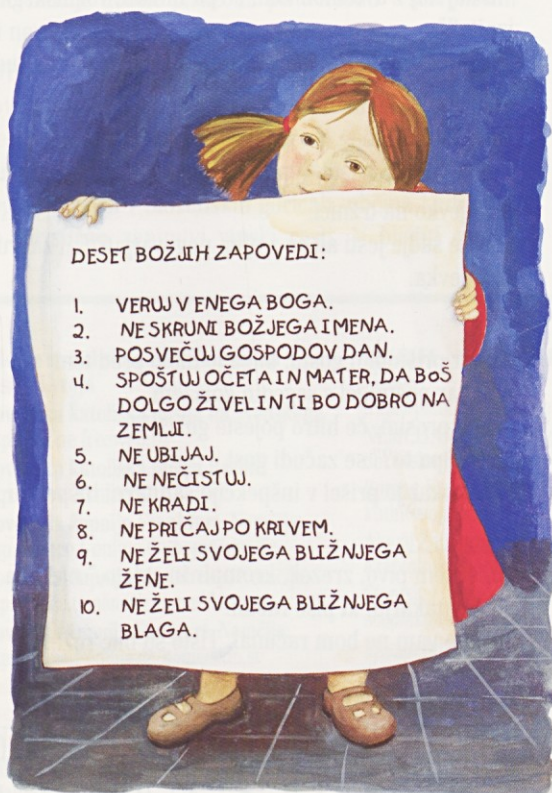
Pretepanje je partizana utrudilo. Le brcala sta še fanta, potem pa je eden od njiju zažvižgal. Odgovorilo mu je glasno lajanje. Iz teme je planil velik volčjak.

Se nadaljuje

(Frankfurt) Ob desetih dopoldne je bila slovenska stojnica postavljena pred frankfurtsko mestno hišo.

Lučka spozna deset božjih zapovedi

DESET BOŽJIH ZAPOVEDI:

1. VERUJ V ENEGA BOGA.
2. NE SKRNI BOŽJEGA IMENA.
3. POSVEČUJ GOSPODOV DAN.
4. SPOŠTUV OČETA IN MATER, DA BOŠ DOLGO ŽIVEL IN TI BO DOBRO NA ZEMLJI.
5. NE UBIJAJ.
6. NE NEČISTUJ.
7. NE KRADI.
8. NE PREČAJ PO KRIVEM.
9. NE ŽELI SVOJEGA BLIŽNJEGA ŽENE.
10. NE ŽELI SVOJEGA BLIŽNJEGA BLAGA.

PRI VEROUKU JE KATEHET PRIPOVEDOVAL O DESETIH BOŽJIH ZAPOVEDIH. ZAPOVEDI NAM JE DAL BOG, KER ŽELI, DA ŽIVIMO PRAV IN POŠTENO. BOŽJE ZAPOVEDI SO POT, KI VODI V NEBESA.

LUČKA JE NAPISALA DESET BOŽJIH ZAPOVEDI NA VELIKANSKI LIST PAPIRJA. PRILEPILA JIH BO NA STENO SVOJE SOBE.

Vsi moramo živeti tako, kot pravijo božje zapovedi. Preberi povedi v spodnjih okvirčkih. Prečrtaj tiste, ki niso skladne z desetimi božjimi zapovedmi.

PRI NOVAKOVIH VSAK DAN MOLIJU PRED KOSILOM.
TUDI ZVEČER POGOSTO MOLIJU ROŽNI VENEC.

VSAKO NEDELJO GRE MIHEC
K SVETI MAŠI.

ŠPELA JE MIHCU VZELA RADIRKO.
SAJ JE BILA ŽE PRECEJ IZRABLJENA.

MATEJU SE JE RAZTRESEL
PESEK PO HODNIKU.
SOSEDI JE REKEL, DA
TEGA NI ON NAPRAVIL.

MAMA JE POKLICALA METKO,
DA JI POMAGA ZALITI ROŽE.
METKA SE IGRA S PRIJATELJICAMA
IN SE DELA, DA NE SLIŠI.

“Slišal sem, da atomska bomba stane petsto milijonov dolarjev,” je razmišljal Gorenjec. “Nič ne bi imel proti, če bi mi ena padla na dvorišče.”

“Gospodična, deset jajc želim. Koliko pa stanejo?”

“Po trideset tolarjev sol!”

“Kaj? Nemogoče! V trgovini čez cesto so pa po deset tolarjev!”

“Potem jih pa kupite tam.”

“Jih je zmanjkalo.”

“No, ko jih bo zmanjkalo pri nas, bodo tudi po deset tolarjev.”

“Zelo si nepazljiv!” reče lastnik trgovine mlademu trgovcu. “Tisti tam je namesto petih vzel šest jogurtov.” “Kar naj jih nese. Jaz sem mu ji računal sedem.”

V modnem salonu z ženskimi klobučki starejša dama polaga na glavo vedno nove in nove klobuke, vendar ji noben ni všeč. Končno se razveseli:

“Ta klobuk bo pravi! Koliko stane?”

“Nič. S tem klobukom na glavi ste prišli v prodajalno.”

Polde si je s trgovcem nepremičnin ogledoval stanovanje, ki ga je želel kupiti. Naenkrat je zaslišal čuden zvok, kot nekakšno lomljenje nečesa.

Presenečeno je pogledal prodajalca nepremičnin, ta pa ga je pomiril:

“Nič ni hudega! To je samo vaš sosed, ki je prejšnji teden kupil stanovanje, zdaj pa nima denarja ne za pohištvo ne za prehrano, tako da vsak dan je samo prepečenec!”

“Kako se počutite z novimi očali?” vpraša optik svojo stranko.

“Odlično, srečal sem ljudi, ki jih že leta nisem videl!”

Mlajše dekle si ogleduje stanovanje, ki ga je želela najeti.

“Tole stanovanje je pa precej vlažno!” je dejala stanodajalcu.

“Res je!” je ta pritrdil. “Toda tudi vlaga ima svoje prednosti!”

“Kako to mislite?” se je začudila mladenka.

“Star kruh se vam ne bo nikoli posušil!”

Ulični prodajalec vpije:

“Srečke! Kupite srečke!”

“Kaj pa naj z njo?”

“Lahko boste zadeli avtomobil!”

“In kaj naj z avtomobilom, če pa nimam vozniškega izpita?”

“Saj srečko lahko vseeno kupite. Veste, vsaka pa tudi ne zadene!”

“Je to res slovensko sadje?” vpraša nakupovalka branjevko na tržnici.

“Želite sadje jesti ali se z njim pogovarjati?” ji zabrusi branjevka.

Kuhar pristopi h gostu, ki ga je malo pred tem natakak postregel s segedin golažem.

“Lepo prosim, če hitro pojedite golaž.”

“Zakaj pa to?” se začudi gost.

“Ravnokar je prišel v inšpekcijo sanitarni inšpektor.”

“Imel sem pivo, zrezek, krompir in solato,” našteva gost natakarkju, ki piše račun.

“Solate vam ne bom računal. Tisto so bile rože.”

Rešitev križanke NL 308

1	S	2	M	3	A	4	R	5	A	6	D	●	7	S	8	T	9	O
10	T	A	M	A	R	●	11	A	12	R	E	A	L					
13	U	R	A	V	N	14	A	V	A	N	J	E						
15	D	E	L	N	O	●	16	I	V	A	N	●						
17	O	L	G	I	●	18	A	C	E	T	O	19	N					
20	R	I	A	L	●	21	R	A	N	O	●	E						
	●	22	C	M	O	23	K	I	●	24	E	R	25	O	S			
26	R	A	I	●	27	O	S	28	T	●	29	K	A	L				
30	O	●	●	31	A	N	T	E	32	N	A	●	33	A				
34	M	A	35	K	●	36	T	O	R	A	●	36	I	N				
37	A	●	38	A	39	P	O	T	E	K	A	R	●					
	R	●	40	N	O	V	E	N	A	●	41	A	42	S				
	●	43	A	I	●	44	E	L	E	N	45	A	●	T				
46	K	A	N	A	L	●	47	C	A	J	N	A						

301A0 Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. – Naš naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-40721 Hilden pri Düsseldorfu. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). – Informacije dobite pisno ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

307A3 - Zaradi smrti dedičev je naprodaj stavba – novogradnja, dokončana do treh četrtin, 120 m², podkletna, dve nadstropji, priključeni voda in električna, vzdana okna. Pripadajoče zemljišče meri 2000 m². Lega: Moravci v Slovenskih goricah, občina Ljutomer, ob turistično zanimivi vinski cesti. V bližini so bio

terme. Cena: 40.000,- €. Tel. in faks v Nemčiji: 02685- 986 798, prenosni tel. 0171- 9547 057.

308A1 Lepo dvostanovanjsko hišo v Prepoljah na Dravskem polju /15 km od Maribora/ prodam ali zamenjam za enodružinsko oz. stanovanje. Parcela: 1000 m², hiša grajena 1976, renovirana l. 1998. Koristna površina 270 m², z urejenim okoljem, gospodarskim poslopjem 150 m² in vsemi potrebnimi priključki ter vrtom. Cena po dogovoru. Informacije: tel. 00386 2 686 10 67.

308B1 Prodamo nedokončano hišo z lepim razgledom v Vitomarcih v Slovenskih goricah. Tel. 02/775 14 21.

Spletne strani slovenskih katoliških misij v Evropi

Slovenska katoliška misija na Švedskem:
http://zvone.freeweb.biz

Slovenska katoliška misija Berlin:
http://www.skamberlin.de

Slovenska župnija Frankfurt, Nemčija:
http://home.t-online.de/home/skg ffm/

Slovenska župnija Mannheim, Nemčija:
http://home.t-online.de/home/skm.ma/

Slovenska župnija Stuttgart, Nemčija:
http://home.t-online.de/home/skm.st/

Elektronski naslovi slovenskih izseljenskih duhovnikov in pastoralnih sodelavcev v Evropi

ANGLIJA, Stanislav Cikaneč, London
cikaneč@msn.com

BELGIJA - NIZOZEMSKA, Alojzij Rajk,

Eisden

irajk@planetinternet.be

NEMČIJA, Izidor Pečovnik, Berlin

dori@skamberlin.de

Roman Kutin, Augsburg

kutin@volja.net

Alojzij Zaplotnik, Essen

azaplotnik@t-online.de

Stanislav Čeplak, Oberhausen

sceplak@t-online.de

Martin Mlakar, Koeln

skm.koeln@t-online.de

Martin Retelj, Frankfurt

skg ffm@t-online.de

Janez Modic, Mannheim

skm.ma@t-online.de

Stanislav Gajšek, Ingolstadt
skm.in@t-online.de

Zvone Štrubelj, Stuttgart
zvones@gmx.de

Marko Dvorák, Ulm
marko.dvorak@t-online.de

Janez Pucelj, München
zveza-sid@msn.com

ŠVEDSKA, Zvone Podvinski, Göteborg
zvone@telia.com

ŠVICA, David Taljat, Zürich
taljat.david@bluewin.ch

UREDNIŠTVO NAŠE LUČI

zveza-sid@msn.com

beksl@siol.net

RAFAELOVA DRUŽBA

rafaelova.druzba@siol.net

Pristojne prijavne službe v evropskih državah marsikaterega našega izseljenca še vedno vodijo kot jugoslovanskega državljan, čeprav ima le-ta slovenski potni list. Sprememba vpisa državljanstva se pač ne izvrši avtomatično, zato preverite sami na prijavnem uradu svojega bivališča, ali je vpis državljanstva pravičen. Predstavite svoj novi potni list in zahtevajte, da vas vpišejo pod kodo 131, ki je oznaka za Slovenijo. Marsikje z začudenjem ugotavljamo, kako malo slovenskih državljanov objavljajo različne statistike.

Oglas sme obsegati največ 50 besed. Cena oglasa je 20 EUR za enkratno objavo. Vsaka beseda od 50 dalje stane 0,50 EUR. Celoletna objava z isto vsebino je 150 EUR. Z večkratno zaporedno objavo narašča tudi popust. Oglase sprejemamo do 5. v mesecu za naslednjo izdajo. Plačilo pri poverjenikih, slovenskih župnijah ali na uredništvu.

NAŠA LUČ Glasilo Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi za verska, kulturna in narodna vprašanja

Izdajatelj in založnik: DRUŽINA, SI-1000 Ljubljana, p. p. 95 • Glavni urednik: Janez Pucelj, München, Nemčija • Odgovorni urednik: Ljubo Bekš, Ljubljana • Uredništvo: Naša luč, Poljanska c. 2, SI-1000 Ljubljana, tel.: 01/438-30-50, faks: 01/438-30-55 • Uprava: Krekov trg 1, SI-1000 Ljubljana, tel. 01/231-32-41, E-naslov: beksl@siol.net, E-naslov: janez.pucelj@t-online.de

NAROČNINA (v valuti zadevne države): Evropska zveza 20 EUR • Slovenija 4.000 SIT • Švedska 200 SEK • Švica 30 SFR • Velika Britanija 15 GBP • Avstralija 35 AUD • Kanada 30 CAD • ZDA 18 USD • Hrvaška 110 HRK

V ceno izvoda je vračunan 8 % DDV. • Revija izhaja tudi s finančno pomočjo Urada za Slovence po svetu pri MZZ.

Naročnino lahko plačate pri poverjenikih ali na upravi. **Transakcijski račun pri NLB d.d.:** 02014-0015204714, DRUŽINA, d.o.o., s pripisom za Našo luč • **Devizni račun pri NLB, d.d.:** 01000-0000200097-140-7100-1189115. • Nove naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava.

Oblikovanje in grafična priprava: TRAJANUS, d.o.o., Kranj • **Tisk:** Tiskarna SCHWARZ, d.o.o.

ZVEZA SLOVENSКИH IZSELJENSKИH DUHOVNIKOV, DIAKONOV IN PASTORALNIH SODELAVCEV V EVROPI

ANGLIJA

Stanislav Cikaneč

62, Offley Road
LONDON SW9 OLS, GB
tel. in faks (*44) 020 - 7735 6655

AVSTRIJA

Anton Štekl, delegat

Einsiedlergasse 9-11
A-1050 WIEN
tel. (*43) 1-544 2575

Oskrbuje tudi skupnost
v Linzu in Freilassingu

p. mag. Janez Žnidar

Mariahilferplatz 3
A-8020 GRAZ
tel. (*43) 0316 - 71 31 69 37

Janez Žagar

Kirchweg 6, A-6841 Mäder, Vorarlberg
tel. (*43) 05 52 36 21 66
Faks. (*43) 05 52 36 21 666
GSM (*43) 06 64 52 60 667

SPITTAL

A-9800 SPITTAL / Drau
Marienkapelle, Villacherstraße
Jože Andoljšek
tel. (*43) 042 3927 19

BELGIJA - NIZOZEMSKA

Alojzij Rajk

Guill. Lambert laan 36
B-3630 EISDEN
tel. (*32) 089 - 76 22 01
tel./faks. (*32) 089 - 76 63 74
GSM (*32) 0476 - 862 160

Slovenski pastoralni center

Av. de la Couronne 206, Ixelle
1050 Bruxelles

FRANCIJA

Silvo Česnik

3, Impasse Hoche,
F-92320 CHÂTILLON
tel. (*33) 1-42 53 64 43
faks (*33) 1-42 53 56 70

Anton Dejak

9, rue Saint Gorgon
F-57710 AUMETZ,
tel. (*33) 3 82 91 85 06

Jože Kamin, delegat
14, rue du 5 Decembre
F-57800 MERLEBACH
tel. (*33) 3 87 81 47 82
(Mlin) (*33) 3 87 01 07 01

Štefan Čukman

6, rue Vernier
F-06000 NICE
tel. (*33) 4 93 88 58 51

HRVAŠKA

Zagreb, slovenska skupnost je oskrbovana
iz Slovenije.

ITALIJA

SLOVENIK:

dr. Jožko Pirc

Via Appia Nuova 884, I-00178 ROMA
tel. (*39) 06 - 718 47 44
faks (*39) 06 - 718 72 82

MILANO:

Slovenska skupnost je oskrbovana
iz Slovenije.

SRBIJA IN ČRNA GORA

Jože Hauptman

Hadži Milentija 75
11000 Beograd
tel. (*381) 11 435 - 712

NEMČIJA

Izidor Pečovnik

Kolonnenstr. 38
D-10829 BERLIN
tel. (*49) 030 - 784 50 66
faks (*49) 030 - 788 33 39
tel. (*49) 030 - 788 19 24

Alojzij Zaplotnik

Bausemshorst 2
D-45329 ESSEN
tel. (*49) 0201 364 15 13
tel./faks (*49) 0201 364 18 04

Stanislav Čeplak, diakon

Oskarstr. 29
D-46149 OBERHAUSEN
tel. (*49) 0201 364 15 13

Martin Mlakar

Moltkestr. 119 - 121
D-50674 KÖLN
tel. in faks (*49) 02 21 - 52 37 77

Martin Retelj

Holbeinstr. 70,
D-60596 FRANKFURT
tel. (*49) 069 - 63 65 48
faks (*49) 069 - 63 307 632

Janez Modic

Römerstrasse 32
D-68259 MANNHEIM
tel. (*49) 06 21 - 28 5 00
faks (*49) 06 21 - 71 52 106

Stanislav Gajšek

Feldkirchner Str. 81
D-85055 INGOLSTADT
tel. (*49) 0841 - 59 0 76
tel. in faks (*49) 0841 - 92 06 95

dr. Zvone Štrubelj

Staffenbergstr. 64
D-70184 STUTTGART
tel. (*49) 07 11 - 23 28 91
faks (*49) 07 11 - 236 13 31
tel. (*49) 01 78 - 441 76 75

Roman Kutin

Klausenberg 7c
D-86199 AUGSBURG
tel. (*49) 08 21 - 97 9 13

dr. Marko Dvořák

voditelj župnijske pisarne
Olgastraße 137
D-89073 ULM
tel. (*49) 07 31 - 27 2 76

Marjan Bečan

Slavko Kessler, past. sodelavec
tel. (*49) 089 - 22 19 41
Janez Pucelj, delegat
tel. (*49) 089 - 21 93 79 00
tel. (*49) 0173 - 9876 - 372
faks: (*49) 089 - 219379016
Liebigstr. 10
D-80538 MÜNCHEN

ŠVEDSKA

Zvone Podvinski

Parkgatan 14
S-411 38 GÖTEBORG
tel. in faks (*46) 031 711 54 21

ŠVICA - LIECHTENSTEIN

mag. David Taljat

Hallwylstrasse 60
CH-8004 Zürich
SCHWEIZ
tel. (*41) 01 301 31 32
faks (*41) 01 303 07 88
GSM (*41) 079 777 39 48

ISSN 1408-9726

9 771408 972008